

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ХВАРОБУ
ЛЕПШ
ПАПЯРЭДЗІЦЬ

12

ХЛЕБА?
І... ВЕРШАЎ!

13

ЗВЯЗДА

1 САКАВІКА 2023 г.
СЕРАДА
№ 40 (29920)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

ЦЫТАТА ДНЯ

Валерый КАВАЛКОЎ,
намеснік міністра працы
і сацыяльнай абароны:

«2023 год не будзе моцна адрознівацца ад 2022-га, прыярытэты застаюцца тымі ж — як у эканамічнай, так і ў сацыяльнай сферы. У перыю чаргу гэта забеспячэнне росту заробтнай платы, даходаў нашых грамадзян, устойлівае функцыянаванне рынку працы. Мы не павінны дапусціць росту беспрацоўя. У сацыяльнай сферы ў прыярытэце застаюцца забеспячэнне ўсімі сацыяльнымі выплатамі. Пенсіі і дапамогі будуць выплачвацца своєчасова і ў поўным аб'ёме. Мы павінны разумець, што ў нас каля чвэрці насельніцтва — пенсіянеры. Для большасці з іх пенсія з'яўляецца адзінай крыніцай даходаў. Сямейнымі дапамогамі ахоплены 400 тысяч дзяцей, у нас кожнае чацвёртае дзіця атрымае той ці іншы від падтрымкі. Таксама ў краіне ў стацыянарных формах і ў нестакцыянарных аказваюцца сацыяльныя паслугі. Функцыянуюць дамы-інтэрнаты рознай накіраванасці, дарослыя і дзіцячыя».

МУЖЧЫНСКАЕ ВЫХАВАННЕ

Дзяніс МАКСІМЕНКА — адзіны ў На-
раўлянскім раёне мужчына-выхавацель
у дзіцячым садку. Такую нетыповую для
хлопца прафесію Дзяніс выбраў дзякуючы

сваёй маме, якая каля трыццаці гадоў
працуе з дзеткамі. Ён скончыў педагогіч-
ны каледж у Гомелі, цяпер працуе выха-
вацелем у санаторным дзіцячым садку

№ 3 Нароўлі. Дзяніс вучыцца завочна ў
Мазырскім педуніверсітэце, дзе, дарэ-
чы, у групе сярод 29 дзяўчат ён адзіны
хлопец.

Актуальна

САМІ БУДЗЕМ СЫТЫЯ І СУСЕДЗЯЎ НАКОРМІМ

Летась экспарт нашага харчавання дасягнуў
рэкордных вынікаў і склаў 8,3 мільярда долараў

Развіццё аграпрамыслова-
га комплексу ўваходзіць у
лік прыярытэтаў дзяржаў-
най палітыкі краіны. Сёнь-
ня ў сельскай мясцовасці
пражывае 22 % насель-
ніцтва краіны. У сельскай
гаспадарцы працуе каля
7 % ад занятых у рэаль-
ным сектары эканомікі.

Мінулы год стаў рэкордным

Экспарт харчовых тавараў і сельскагаспадарчай сыравіны ў 2022 годзе склаў больш за 8 мільярдаў долараў. Гэта практычна на чвэрць больш, чым у папярэднім годзе. У 2021-м краіна экспартавала такой прадукцыі на 6,7 мільярда. Намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Вадзім ШАГОЙКА расказаў, за кошт чаго ўдалося дасягнуць такіх вынікаў.

СТАР. 5

Час маладых

НАШ ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫ НАБЫТАК

100 ідэй для Беларусі.

Што можна было ўбачыць у гранд-фінале

129 аўтарскіх распрацовак у 10 намінацыях былі прадстаўлены ў гранд-фінале Рэспубліканскага маладзёжнага праекта «100 ідэй для Беларусі», які прайшоў у сценах Нацыянальнай бібліятэкі: сярод іх — разумная сонечная панель, устройства перапрацоўкі пластыку для 3D-друку, сэнсарныя акуляры для людзей з аслабленым зрокам, нейрасетка для класіфікацыі новаўтварэнняў скуры, новыя супрацьпухлінныя агенты для лячэння раку малочнай залозы, водарастравараныя нанавалакністыя матэрыялы для медыцыны і касметалогіі, матэрыялы для рамонтнага дарог DakPatch, акустычныя вогнетушыцель, аркестр LEGO-робатаў для навучання робататэхніцы, беларускамоўны галасавы памочнік «Ясь», праект «Лялька.бай», фэнтэзі-ная інтэрактыўная нава-ла для навучання геаграфіі «Захавальнік стыхій» і многія-многія іншыя.

Фота: Лявонты Голанд

СТАР. 3

КОРАТКА

- Летась грамадзяне Беларусі ўсынавілі 438 дзяцей.
- Пагазненне крэдыту на будаўніцтва БелАЭС будзе адтэрмінавана на год.
- Беларускія прадпрыемствы на выстаўцы ў Дубаі заключылі дагаворы на больш як \$4 млн.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

«РЭДКА З ЯКОЙ ДЗЯРЖАВАЙ КІТАЙ МАЕ ТАКІ ЎЗРОВЕНЬ СУПРАЦОЎНІЦТВА. МЫ ГЭТА ВЕЛЬМІ ЦЭНІМ»

Учора ўвечары Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыбыў з дзяржаўным візітам у Кітай. Гэты візіт — працяг шматгадовага курсу на выбудаванне адносін дружбы і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва з Кітайскай Народнай Рэспублікай. У верасні 2022 года на двухбаковай сустрэчы на палях саміту Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва лідары Беларусі і Кітая прынялі сумесную дэкларацыю аб вывадзе адносін на новы ўзровень — усеагондага і ўсебаковага стратэгічнага партнёрства.

Аналіз дасягнутага і максімальная рэалізацыя на практыцы патэнцыялу новага ўзроўню ў адносінах стануць прадметам разгляду кіраўнікоў дзяржаў. Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка і Старшыня КНР Сі Цзіньпін правядуць перагаворы ў вузкім і пашыраным складах. Чакаецца, што па выніках перагавораў будзе падпісаны вялікі пакет дакументаў па развіцці адносін у ключавых сферах. Плануецца, што ў Пекіне Прэзідэнт таксама правядзе шэраг сустрэч з вышэйшымі службовымі асобамі КНР, кіраўніцтвам кітайскіх карпарацый.

А напярэдні візіту Аляксандр Лукашэнка даў вялікае інтэрв'ю кітайскім СМІ. Журналістаў цікавілі не толькі пытанні беларуска-кітайскіх адносін, але і пазіцыя беларускага лідара па актуальным парадку дня ў рэгіёне і свеце ў цэлым. Фрагменты гэтай размовы прапануем вашай увазе.

АБ КАНФЛІКЦЕ ВА УКРАЇНЕ

«Цяпер склалася ўнікальная сітуацыя (я гэта бачу і інтуітыўна адчуваю), калі можна пакласці канец гэтаму канфлікту. Іншай такой можа не быць, — кажаў кіраўнік дзяржавы, адказваючы на пытанне, якімі яму бачацца перспектывы расійска-украінскага канфлікту. — Трэба карыстацца гэтым момантам, пакуль Расія не разгарнула сваю эканоміку ў поўным аб'ёме і не паставіла яе на ваенныя рэйкі. Унікальны момант».

Мэтай Прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна, паводле слоў беларускага лідара, з'яўляецца перш за ўсё гарантаванне бяспекі для сваёй краіны — каб з тэрыторыі Украіны ніколі не было прыкмет агрэсіі ў адносінах да Расіі. «Расія гатовая сёння рабіць крокі да мірнага ўрэгулявання. Яна з першых дзён гэта рабіла», — нагадваў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што рана ці позна ўсё роўна любая вайна заканчваецца мірам, і цяперашняя — не выключэнне. Пытанне толькі ў тым, колькі людзей загіне і ў імя чаго. Прэзідэнт звярнуў увагу, што калі ў свеце ўзнікнуць чарговыя канфлікты, то пра Украіну ўсё забудуцца. Калі, крый божа, абвострацца адносіны ЗША і Кітая, дойдзе да адкрытага канфлікту гэтых дзвюх глабальных дзяржаў, то ўвага ўсёй планеты будзе звернута туды. «Украіна павінна і гэта разумець. Таму няма іншага шляху, як заключыць мірны дагавор цяпер. Без папярэдніх умоў», — перакананы Аляксандр Лукашэнка.

«Трэба сачыць за інтарэсамі ўласнага народа. Трэба рабіць усё, каб не дапусціць далейшай гібелі украінцаў. Гэта цудоўны, добры народ. Трэба спыніць гэту вайну».

Шлях адзін — мір», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

АБ РОЛІ КІТАЯ Ў СВЕЦЕ

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што пазітыўна ацэньвае ініцыятыву Кітая і яго лідара аб неабходнасці глабальнага міру і лічыць яе вельмі прагматычнай. «Толькі ў мірных умовах, у мірных развіцці нашай планеты поспех у тым ліку і кітайскага народа. Будзе мір — ніхто Кітаю не перашкодзіць стаць глабальнай дзяржавай. А Кітай ужо стаў такой краінай, без якой не вырашаецца нічога ў свеце. Далейшае развіццё Кітая звязана толькі з мірам. Гэта такі прагматычны падыход», — сказаў ён.

Безумоўна, мір патрэбны і іншым народам, таму ініцыятыва КНР станоўча ацэньваецца многімі. «Дякую вялікага Кітая і яго лідара аб глабальным міры — гэта вялікі ўклад у мірнае развіццё ўсёй планеты. Гэта выгадна і ў Еўропе, і ў Украіне, і ў Беларусі, і ў Амерыцы. Толькі мір. Вайна прывядзе да катастрофы», — звярнуў увагу Прэзідэнт.

«Думаю, што ў найбліжэйшую пяцігодку Кітай стане вядучай дзяржавай свету. Кітай сёння ведаецца, хто хоча стрымаць, спыніць. Гэта немагчыма, — прадоўжыў Аляксандр Лукашэнка. — Кітай сёння ніхто стрымаць не зможа, і спыніць у тым ліку».

АБ ПАВОДЗІНАХ ЗАХОДНІХ КРАЇН

Як было адзначана падчас інтэрв'ю, краіны калектыўнага Захаду, прыкрываючыся ўяўнымі мэтамі аб абароне незалежнасці і суверэнітэту, умешваюцца ва ўнутраныя справы асобных дзяржаў, правакуючы канфлікты і дэстабілізацыю абстаноўкі.

Такі негатывіны ўплыў зведала на сабе ў тым ліку і Беларусь.

«Дурная бесперспектыўная палітыка, — так адказаў Аляксандр Лукашэнка на пытанне, як ён ацэньвае такія паводзіны краін Захаду. — Мы тут былі падвергнуты такой агрэсіі праз так званую «каляровую рэвалюцыю». Яна ў нас правялася ў форме мячжу. Але і Кітай быў схільны да гэтага. Яны спрабавалі нас хістаць у Ганконгу, на поўдні Кітая. Яны ўлезлі нават у інтарэсы вялікага Кітая».

Частва для грубага ўмшання ў справы іншых дзяржаў у якасці нагоды ЗША і краіны Захаду выкарыстоўваюць барацьбу за правы чалавека. У выпадку з Кітаем гаворка ідзе аб уайгурах. «Нагнятанне сітуацыі, што там няма правоў чалавека... Вось амерыканцы прыйдуць і ўсталяюць «дэмакратыю» ўйгурам і дапамогуць з правамі чалавека... Лухта гэта ўсё. Толькі Кітай зможа на сваёй тэрыторыі ўсім народам даць права свабодна жыць і існаваць. Толькі Кітай сваёй сілай і палітыкай можа забяспечыць нармальнае існаванне гэтых народаў. Амерыканцы проста праз гэта жадаюць улезці (у дадзеным выпадку — у Кітай) і распаліць грамадзянскую вайну. Ім трэба ослабіць Кітай. Таму яны шукаюць розныя шляхі і кропкі, на якія змогуць націскаць і кіраваць асобнымі дзяржавамі. І не толькі дзяржавамі, а цэлымі рэгіёнамі», — даходліва растлумачыў Аляксандр Лукашэнка.

Аднак свет змяніўся, і сёння нават у ЗША не атрымаецца весці вайны на ўсіх франтах, перакананы беларускі лідар. «Таму трэба дамаўляцца. Усюды трэба дамаўляцца, у Японіі, Карэі, Кітая, Расіі, Індыі, іншых краін ёсць свае інтарэсы. Нават у Афрыцы, якая развіваецца, — у іх свае інтарэсы. Буйныя краіны павінны іх улічваць, а не праводзіць палітыку неакалінізму, як гэта спрабуе рабіць Захад у Афрыцы (я нядаўна быў у Афрыцы і добра знаёмы з гэтымі працэсамі). Свет павінен развівацца толькі ў гэтым кірунку», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

ПРА «ВЯЛІКІ КАМЕНЬ» І ЛАГІСТЫКУ

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў вялікую ролю Кітайска-Беларускага індустрыяльнага парка «Вялікі камень» як пляцоўкі для прасоўвання на рынкі многіх краін.

«У яго сапраўды вялікая будучыня. Мы вельмі пратрыліва ставімся да гэтага вялікага праекта, эканамічнага перш за ўсё, прамысловага», — падкрэсліў беларускі лідар. Ён звярнуў увагу, што ў парк створаны вельмі спрыяльныя ўмовы: «У прававых адносінах няма такіх умоў для супрацоўніцтва, для работы ў іншых краінах. Няма такога ўзроўню льгот, прэфэрэнцый, якія створаны тут, у Беларусі. Гэта вельмі выгадна для бізнесу. Мы гатовы ў гэтым плане ўдасканальвацца. Хоць я часам думаю: куды ўжо больш, фактычна беспадатковы рэжым. Бізнес з задавальненнем сюды прыходзіць».

Калісьці старшыня КНР Сі Цзіньпін назваў праект «Вялікі камень» жамчужынай шаўковага шляху. Тым больш гэта актуальна цяпер, калі Кітай праз Расію, выкарыстоўваючы чыгуначныя, аўтамабільныя шляхі, авіяперавозкі, без праблем можа дастаўляць тавары і камплекты лектучыя, сваю прадукцыю да «Вялікага каменя».

Адной з важных пераваг для Кітая ў рэгіёне з'яўляецца лагістыка для прасоўвання сваіх тавараў, і тут Беларусь можа адыграць для Кітая і адыгрывае галоўную ролю. «Беларусь знаходзіцца ў цэнтры Еўропы. Велізарная пляцоўка для таго, каб вялікаму Кітаю разгарнуцца тут. Калі ласка, — кажаў Прэзідэнт. — Я гэта прапанаваў Сі Цзіньпіну, і ён пагадзіўся. Папярэднія кіраўнікі да яго асцярожнічалі, не вельмі актыўна ў гэтым напрамку дзейнічалі. Адметнай рысай Сі Цзіньпіна стала тое, што ён убачыў Беларусь, разгледзеў і вырашыў: так, з Беларусцю трэба супрацоўнічаць, ствараць тут вытворчасці і працаваць па ўсім свеце, гэта зручная пляцоўка».

«Канфлікты калі-небудзь скончацца. Непаразуменне, супярэчнасці сьдучы, а інтарэсы народаў і дзяржаў застануцца. Ваш інтарэс у Беларусі — прыходзіць у працэсе па ўсіх напрамках. Забароненых, закрытых ад КНР тэм у нас няма. І гэта не на шкоду будзе супрацоўніцтву», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт выказаў упэўненасць, што ад спалучэння ініцыятывы «Адзін пояс, адзін шлях» з палітыкай ЕАЭС выйграюць усе бакі: «Мы можам тут шмат атрымаць не толькі ад лагістыкі і простага гандлю, але і ад высокіх тэхналогій, якія будуць рухацца ў двух напрамках. Гэта не за гарамі. Таму для нас гэта вельмі цікава, мы абмяркоўвалі нядаўна на савеце кіраўнікоў дзяржаў і СНД, і ЕАЭС шляхі паглыблення супрацоўніцтва з кітайцамі».

І перш за ўсё на падставе канцэпцыі «Адзін пояс, адзін шлях».

АБ ПЕРСПЕКТЫВАХ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Адказваючы на пытанне аб стане і перспектывах узаемаадносін дзвюх краін, кіраўнік дзяржавы нагадаў аб гісторыі іх станаўлення і згадаў свой першы візіт у Кітай, яшчэ ў бытнасць дэпутатам парламента, якая пасля распаду Савецкага Саюза. «У Савецкім Саюзе тэхналагічны ўзровень, узровень інавацый, новых ідэй быў каласальны. Беларусь была тым цэнтрам, дзе былі канцэнтраваны новыя тэхналогіі. І тады нашы ўсе перагаворы пачыналіся і заканчваліся не толькі гандлем, а перш за ўсё інвестыцыямі і новымі тэхналогіямі. Кітай цікавілі любія новыя тэхналогіі. Мы дзяліліся з кітайскім народам, дзяржавай тымі тэхналогіямі, якія іх цікавілі. Забягаючы наперад, скажу, што сёння мы ўжо ў кітайцаў вучымся новым тэхналогіям, якія нас цікавяць. Ва ўсіх галінах: ад біятэхналагічнай сферы да абароны. Вы рушылі наперад значна, за гэты час вы сталі сусветнай дзяржавай. Без вас не можа быць вырашана ніводнае пытанне», — кажаў беларускі лідар.

Прэзідэнт разлічвае, што ў гэтым працэсе не будзе ніякіх перашкод з боку Кітая. «Мы тады нічога не шкадавалі для Кітая. Павінен дапамагчы нам і Кітай. Я намякаю перш за ўсё на новыя нашы напрамкі супрацоўніцтва — «Вялікі камень». Мы чакаем тут большай колькасці рэзідэнтаў з КНР, высокатэхналагічных рэзідэнтаў, прадпрыемстваў», — адзначыў ён.

Вялікую цікавасць для Беларусі, паводле слоў кіраўнік дзяржавы, уяўляе далейшае развіццё БНБК. «Гэта сумеснае прадпрыемства. Мы два этапы прайшлі, нам патрэбны трэці — стварэнне на гэтай базе вытворчасці вітамінаў. Я думаю, што Сі Цзіньпін нам дапаможа ў гэтым плане. Чаму я нажму, што Сі Цзіньпін, таму што толькі дзякуючы яго рашэнню стала магчымай рэалізацыя гэтай праграмы. Чатыры-пяць дзяржаў у свеце маюць такія вытворчасці. І Кітай дапаможа нам стварыць такую біятэхналагічную карпарацыю. Гэта найвышэйшая тэхналогія», — звярнуў увагу Прэзідэнт.

«Рэдка з якой дзяржавай Кітай мае такі ўзровень супрацоўніцтва. Мы гэта вельмі цэнім, разумеем, што такое гіганцкі Кітай і наша Беларусь. Мы гэта вельмі цэнім», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле БелТА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЕС і Вялікабрытанія дасягнулі пагаднення ў рамках здзелкі па Врехіт

Лондан і Брусель дасягнулі пагаднення ў рамках здзелкі па вывадзе Вялікабрытаніі з ЕС. Гэта датычыцца змянення пратакола па Паўночнай Ірландыі, што дапаможа пазбегнуць узнікнення бар'ераў унутры Злучанага Каралеўства, паведаміла ТАСС. Аб дасягненні дамоўленасці заявіў кіраўнік брытанскага ўрада Рышы Сунак. Паводле яго слоў, пагадненне паміж Лонданам і Бруселем дазволіць наладзіць бесперашкодна рух тавараў унутры Вялікабрытаніі. Цяпер брытанскія тавары будуць завозіцца ў Паўночную Ірландыю па зялёным калідоры, а прадукцыя, прызначаная для краін Еўрасаюза, — па чырвоным. Сунак таксама заявіў, што пагадненне, якое атрымала назву «Віндзарская канцэпцыя», дае права парламенту Паўночнай Ірландыі выказаць нязгоду з заканадаўчымі нормама ЕС. У гэтым выпадку Лондан можа належаць на дадзеныя нормы вета. У выніку жыхары Паўночнай Ірландыі змогуць самі вызначаць заканадаўства, якое прымяняецца ў рэгіёне.

Міністр фінансаў Германіі распавёў аб дзесяціразовым росце дзярждоўгу ФРГ

Выплаты працэнтаў па дзярждоўгу ФРГ выраслі з 2021 года ў 10 разоў, павялічыўшыся з 4 млрд да 40 млрд еўра. Пра гэта расказаў міністр фінансаў Германіі, лідар Свабоднай дэмакратычнай партыі Германіі (СвДП) Крысціян Лінднер, паведаміла Die Zeit. «Гэта грошы, якіх будзе не хапаць на іншыя мэты», — заўважыў палітык. Лінднер выступіў супраць абмеркавання прыпынення дзеяння даўгавога тормаза. Кіраўнік Мінфіна ФРГ папярэдзіў, што ва ўмовах высокай інфляцыі і росту працэнтных ставак любая пазыка прывядзе да значных працэнтных расходаў. Пазыковы тормаза замацаваны ў Канстытуцыі Германіі, ён забараняе ўраду зводзіць бюджэт з дэфіцытам. У апошні час дзеянне нормы некалькі разоў прыпынялі з-за пандэміі каранавірусу, аднак у найбліжэйшым федэральным бюджэце яна павінна быць адноўлена. На мінулым тыдні Крысціян Лінднер у інтэрв'ю выданню T-Online заявіў, што рост доўгу быў выкліканы прыняццем надзвычайных мер з-за COVID-19, а таксама энергетычным крызісам. У сувязі

з гэтым лідар СвДП адзначыў, што кабміну трэба абмяжоўваць выдаткі, і таму дзяржава не зможа вырашыць бягучыя эканамічныя праблемы, у тым ліку спад дабрабыту.

У ЗША колькасць парушэнняў умовы дзіцячай працы за апошнія пяць гадоў узрасла на 70 працэнтаў

Летась 835 кампаній парушылі законы аб дзіцячай працы. «Гэта не праблема XIX стагоддзя, гэта не праблема XX стагоддзя, гэта адбываецца сёння. Мы бачым, як дзеці па ўсёй краіне працуюць ва ўмовах, на якіх іх ніколі не павінны былі браць на работу», — прыводзіць Reuters словы прадстаўніка адміністрацыі прэзідэнта ЗША. Як адзначае агенцтва, большасць працуючых дзяцей з'яўляюцца выхадцамі з Цэнтральнай Амерыкі. Цяпер максімальны грашовы штраф за парушэнне законаў аб дзіцячай працы складае каля 15 тысяч долараў, што «недастаткова, каб служыць стрымальным фактарам». Паводле даных газеты Financial Times, летась колькасць непаўналетніх, якіх незаконна нанялі на работу, павялічылася больш як на тысячу і складала 3,8 тысячы дзяцей.

Медыяпрастора

Эфектыўнасць, рэгіён і кадры

Аб чым гаварылі на выніковай калегіі Мінінфарма

Вынікі работы сродкаў масавай інфармацыі ў 2022 годзе і асноўныя задачы на бягучы год абмеркавалі на калегіі Мінінфарма інфармацыі. Удзел узялі прадстаўнікі ўрада і Адміністрацыі Прэзідэнта, кіраўнікі вядучых рэспубліканскіх і рэгіянальных СМІ, ідэалагічны актыў краіны.

Ісці ў сацыяльныя сеткі і месенджары

Міністр інфармацыі **Уладзімір ПЯРЦОЎ** назваў 2022 год найпростым, але насычаным і выніковым для айчынных медыя. Пры гэтым для іх было выкананне дзяржаўнай інфармацыйнай палітыкі і забеспячэнне інфармацыйнага суверэнітэту краіны.

— Інфармацыйна-камунікацыйны тэхналогі амаль сцерлі дзяржаўныя межы, а асноўнае інфармацыйнае проціборства перамясцілася ў лічбавы асяроддзе. Таму дзейнасць Мінінфарма інфармацыі была накіравана на пашырэнне дзяржаўнай пазіцыі ў СМІ, у тым ліку ў інтэрнэце, і на кансалідацыю грамадства, — падкрэсліў Уладзімір Пярцоў.

Сярод задач, над якімі працавала мінінфарма, ён адзначыў павышэнне якасці інфармацыйнага прадукту і прафесійнага ўзроўню работнікаў СМІ, працоўнае дзяржаўнай пазіцыі ў інтэрнэт-прасторы, уключаючы актыўнае асаўенне сацыяльных сетак і месенджараў, узбуйненне рэгіянальных СМІ і стварэнне медыяхолдынгаў, удасканаленне заканадаўства ў гэтай галіне, кантроль за станам інфармацыйнага поля.

Медыянае поле Беларусі дастаткова насычанае і разнастайнае. Па стане на 1 студзеня бягучага года ў краіне зарэгістравана 1201 СМІ, у тым ліку летась з'явілася чатыры новыя сеткавыя выданні і адно друкаванае. Паводле даных сацыялагічных даследаванняў Інстытута сацыялогіі НАН, практычна штодзень інтэрнэтам карыстаецца 88,4% беларусаў.

— У гэтай сувязі мы працягнулі актыўную работу па прамоуванні і ўмацаванні дзяржаўнай палітыкі ў інтэрнэце, уключаючы асаўенне сацыяльных сетак і месенджараў. Эфектыўнасць гэтай работы пацвярджае рост інтэрнэт-аўдыторыі рэдакцый, — адзначыў Уладзімір Пярцоў.

Рэагаваць на праблемы людзей

Гаворачы пра паляпшэнне якасці інфармацыйнага прадукту, міністр звярнуў увагу, што ў дзяржаўных СМІ рэалізаваны шэраг новых інфармацыйных прадуктаў, у тым ліку забаўляльных, пашыраны пералік інфармацыйна-аналітычных перадач, дадалася крытычных і праблемных матэрыялаў, хоць і не ўсюды.

У прыватнасці, рэгіянальная прэса мусіць больш актыўна рэагаваць на праблемы людзей.

— Пытанне не толькі ў крытычных матэрыялах, а ў рэагаванні рэгіянальнай, мясцовай прэсы на праблемы простых людзей. Я пра іх шмат разоў гаварыў на семінарах, трэнінгах, падчас індывідуальных наведванняў рэдакцый. Гэта ўвогуле ўсё, што хвалюе людзей. Калі пра гэта не будзе пісаць мясцовая прэса, калі яна не будзе рэагаваць на званкі, лісты, публікацыі ў мясцовых пабліках, сацыяльных сетках і месенджарах — значыць, яна будзе незапрацаваная. Калі яна ўсё гэта асвятляе, калі яна паказвае праблемы і іх рашэнне, тады да яе будуць звяртацца, — заявіў міністр.

Пры гэтым ён падкрэсліў, што рэгіянальная прэса праходзіць цяпер маштабную перабудову, утвараюцца холдынгі. І рэдакцыі раённых газет, якія па розных прычынах не маглі наладзіць работу па належным дыялеце, вяртаюцца, па дзейнасці ў сацыяльных сетках, інтэрнэт-асяроддзі ў цэлым, далучаюцца да ўзбуйненай рэдакцыі, галаўнога холдынга, які бярэ на сябе тыя задачы. І прагрэс ёсць.

— Растуць падлісны тыражы. Сацыялогія паказвае, што практычна 5-працэнтнае павелічэнне запатрабаванасці і даверу да

рэгіянальнай прэсы. Гэта таксама вельмі добрыя лічбы. Так, рэгіянальных рэдакцый дастаткова шмат — практычна 135 гарадскіх і раённых газет. Там не ўсё так хутка можна зрабіць, але мы ўжо бачым станоўчыя моманты. Зроблена гэта ў першую чаргу для таго, каб рэгіянальная прэса была запатрабавана сваімі чытачамі, гледачамі, слухачамі ў рэгіёнах. Таму што ніхто акрамя іх — ні абласная, ні цэнтральная прэса — аб іх праблемах і клопатах расказаць не будзе. Заўсёды будуць патрэбны мясцовыя газеты, мясцовыя радыё і мясцовыя тэлебачанне, — дадаў Уладзімір Пярцоў.

25 мільёнаў долараў — на дэзынфармацыю

Сярод вылікаў мінулага года міністр назваў вялізную колькасць фэйкаў, не толькі звязаных са спецыяльнай ваеннай аперацыяй, але і на іншую тэматыку, небывалы санкцыйны ціск, адкліканне рэкламных бюджэтаў. У прыватнасці, для разумення маштабаў работы тых, хто распаўсюджвае фэйкі, міністр, спасылаючыся на Лігу вольнага інтэрнэту, прывёў лічбу ў 25 мільёнаў долараў, якія штодзень ідуць на распаўсюджванне дэзынфармацыі ў адносінах Расіі і Беларусі.

— Укладанні ўнушальныя, але нам удаецца гэтаму супрацьстаяць, — падкрэсліў міністр. — Увогуле, нашы апаненты зрабілі ўсё магчымае і немагчымае для таго, каб нас абавалілі. Але, з іншага боку, мы ведаем: усё, што нас не забівае, робіць мацнейшымі і любое дзеянне вылікае процідзейнасць. Тым больш што мы, журналісты, наодр спецыфічны: чым больш нас спрабуюць задумшыць, тым больш у нас сіл і энергіі.

Кадры вырашаюць усё

Намеснік кіраўніка **Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар ЛУЦКІ** засяродзіў увагу прысутных на задачах, што стаяць перад профільнымі міністэрствам і медыя на бягучы год.

— Я хацеў бы пагаварыць аб тым, якія памылкі мы не павінны зрабіць у 2023 годзе. І ў гэтым кантэксце я вылучыў бы тры напрамкі: эфектыўнасць, рэгіён і кадры, — сказаў Ігар Луцкі.

Ён нагадаў, што Прэзідэнтам было прынята рашэнне аб падтрымцы СМІ. Дастаткова вялікія рэсурсы накіраваны на дзяржаўныя СМІ. Але разам з тым важна, каб яны былі скарыстаны эфектыўна.

Не менш важнае пытанне — кадры. — Прэзідэнтам прынята рашэнне аб стварэнні назіральнага савета на факультэце журналістыкі. Туды ж быў назначаны новы кіраўнік, дэкан факультэта. Аднак кіраўнікі СМІ таксама адказваюць сёння за падрыхтоўку спецыялістаў на факультэце журналістыкі БДУ. Пазіцыя такая: мы рыхтуем не проста журналістаў — мы рыхтуем байцоў інфармацыйнага фронту. Усё гэта павінны дакладна разумець і ўсведамляць. І падрыхтаваць гэтых байцоў — наша сумесная задача, а не толькі Мінінфарма адукацыі і факультэта журналістыкі, — падкрэсліў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта.

На пытанне падрыхтоўкі кадраў звярнуў увагу і **намеснік прэм'ер-міністра Ігар ПЕТРЫШЭНКА**.

— Мы задумаліся над тым, што студэнты, якія прыйшлі ў ВУН, павінны быць падрыхтаваны ўжо ў школе, ВУН ім робіць дадатковую агранку, а практыка і рэальнае жыццё іх вучыць, як развіваць, захоўваць дзяржаву і ствараць самае камфортнае жыццё для нашых людзей. Таму задачы ўсіх узроўняў, не толькі СМІ, — рыхтаваць і выхоўваць кадры. Гэта і сістэма адукацыі. Павінны над гэтым працаваць усё, — падкрэсліў віцэ-прэм'ер.

Падводзячы вынікі работы галіны, Ігар Петрышэнка адзначыў, што ў 2022 годзе зроблена сапраўды шмат. Пастаўлены перад Міністэрствам інфармацыі задачы ў цэлым вырашаны. Выбудавана сістэмная работа ў медыясферы, наладжана дзейснае ўзаемадзеянне са СМІ ўсіх узроўняў.

Алена КРАВЕЦ.

НАШ ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫ НАБЫТАК

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Дванаццаты сезон папулярнага маладзёжнага праекта стартаваў 15 лістапада мінулага года. Для ўдзелу ў ім было пададзена 1200 заявак. Да рэспубліканскага фіналу прайшлі 66 занальных адборачных тураў, шэсць абласных, Мінскі гарадскі, адборачны тур Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і ўпершыню — міжуніверсітэцкі тур, арганізаваны Міністэрствам адукацыі.

Важнай адметнасцю апошняга сезона стала правядзенне комплексу практыка-арыентаванага навучання асновам стварэння, прэзентацыі, прамоування і рэалізацыі маладзёжных распрацовак. Па ўсёй краіне адбылося 75 навучальных мерапрыемстваў.

— Маладзёжны праект «100 ідэй для Беларусі» рэалізоўваецца ў нас у краіне ўжо больш за 10 гадоў і набыў статус нацыянальнага. Я заўсёды з цікавасцю прымаю ўдзел у фінальных частках гэтага спаборніцтва і бачу, як з кожным годам ён прырастае новымі іменамі, новымі навуковым-тэхнічнымі, інтэлектуальнымі распрацоўкамі, — падкрэсліў у сваім выступленні падчас урачыстага адкрыцця гранд-фіналу кіраўнік **Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар СЕРГЕЕНКА**. — За ўсе гады правядзення конкурсу на яго было пададзена 17,3 тысячы заявак. І 3,5 тысячы распрацовак укараняеца сёння ў практычнае жыццё. Кожны этап праекта дазваляе нам убацьчыць новых таленавітых маладых людзей: школьнікаў, навучэнцаў каледжаў, студэнтаў, маладых даследчыкаў, аспірантаў. Усіх канкурсантаў аб'ядноўваюць розум, талент, дапытлівасць, жаданне паказаць сябе і дабіцца чагосьці ў жыцці — паступіць у ВУН, укараніць сваю распрацоўку, стаць вынаходнікам і рацыяналізатарам.

Ігар Сергеенка падкрэсліў, што галоўны індыхатар праекта — яго вынікі: «Сёння нам былі прадэманстраваны праекты, якія перамаглі летась. Напрыклад, маладая вучона-даследчык з Акадэміі навук **Вікторыя Шумская** стала пераможцай конкурсу з распрацоўкай новай сістэмы ачысткі азотных угнаенняў ад вуглякіслага газу. Сёння гэты праект рэалізоўваецца і ўкараняецца на Гродзенскім вытворчым аб'яднанні «Азот», якое выпускае ўгнаенні. Яшчэ адзін праект належыць студэнту Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта **Андрэю Капітонаву**. Яго распрацоўка — нейрасетка на класіфікацыі рэнтгенаўскага здымка грудной клеткі, якая дазваляе выяўляць бессімptomную пнеўманію, ужо ўкараняецца ў сістэму аховы здароўя. І такіх яркіх

Фота: Іванова Г. / ONI

прыкладаў, якія сёння рэалізоўваюцца на практыцы, шмат».

«Дзяржава ўдзяляе вельмі вялікую ўвагу развіццю маладзёжнай палітыкі ў нашай краіне, каб моладзь актыўна ўдзельнічала ў грамадска-палітычных мерапрыемствах, у сацыяльна-эканамічным развіцці, дэманстравала свае інтэлектуальныя магчымасці, — падзяляюся меркаваннем пасля азнаямлення з экспазіцыяй **намеснік прэм'ер-міністра Ігар ПЕТРЫШЭНКА**. — Галоўнае, каб гэта ўсё служыла на карысць Беларусі. Прыняты шэраг праграмных дакументаў, якія падтрымліваюць моладзь. Таксама дзейнічае падпраграма па маладзёжнай палітыцы. Функцыянуюць фонды па падтрымцы таленавітай моладзі, выдзяляюцца адпаведныя гранты для развіцця і ўкаранення распрацовак. У цэлым для маладых людзей створаны ўсе ўмовы для таго, каб яны маглі атрымаць якасную адукацыю і прафесійна рэалізавацца менавіта ў нашай краіне. У нашай моладзі светлыя, цікавыя, перспектывныя ідэі...»

Віцэ-прэм'ер адзначыў вельмі цікавыя і нестандартныя рашэнні, убацьчыны ў фінале «100 ідэй». «Дарэчы, многія хлопцы і дзяўчаты ўжо па некалькі разоў прайшлі навучанне ў Нацыянальным дзіцячым тэатрапарку. Гэты праект функцыянуе па рашэнні кіраўніка дзяржавы з 2021 года. І толькі летась каля 840 нашых школьнікаў дзяля паспяхова прайшлі ў ім навучанне і сёння дэманструюць тут многія цікавыя рэчы. Мы бярэм на заметку гэтыя праекты, яны будуць падтрымлівацца і рэалізоўвацца, а мы будзем і надалей падтрымліваць маладых і іх папярэння», — паабяцаў Ігар Петрышэнка.

«Вельмі прыемна, што ў гэтым годзе прадстаўлена шмат інавацыйных праектаў у адукацыйнай сферы, — падзяліўся меркаваннем **міністр адукацыі Андрэй ІВАНЕЦ**. — Напрыклад, мы бачылі новыя інавацыйныя тэхналогіі для работы з дзецьмі з асаблівасцямі псіхіфізічнага развіцця, якія ўжо выкарыстоўваюцца ў нашых установах адукацыі. Яны дапамагаюць інтэгравацца такім дзецькам

у звычайны адукацыйны працэс. Гэта вельмі важна для іх сацыялізацыі, каб кожны з іх атрымаў пецьку ў жыццё».

Ён падкрэсліў, што конкурс «100 ідэй для Беларусі» мае вялікую гісторыю. Ён быў запушчаны ў 2011 годзе і вышэйшае ўжо на міжнародны узровень. З перыяднасцю раз на два гады праходзіць конкурс «100 ідэй для СНД». У гэтым годзе ў Мінску будзе праходзіць чарговы фінал, дзе ўсе таленавітыя хлопцы і дзяўчаты з розных краін СНД змогуць прадставіць свае праекты».

Па словах міністра адукацыі, пераможцы конкурсу «100 ідэй для Беларусі» атрымаюць пецьку на рэспубліканскі конкурс інавацыйных праектаў і прымуць удзел у намінацыі «Найлепшыя маладзёжныя інавацыйныя праекты». «Гэта вельмі важна, таму што там прадугледжваецца значнае фінансаванне для распрацоўкі бізнес-плана. Фактычна гэта афармленне ідэй ў канкрэтны, гатовы бізнес-праект, які павінен быць у далейшым укаранены ў рэальны сектар эканомікі, — расказаў міністр. — Таксама немаўлаважна аспект, што ўсе пераможцы змогуць прэзентаваць на ўключэнне ў спецыяльны фонд Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі. Гэта фактычна новаўвядзенне гэтага года. Яно стане вельмі добрым матыватарам для нашай моладзі яшчэ больш актыўна ўдзельнічаць у конкурсе».

Першы сакратар ЦК БРСМ Аляксандр ЛУК'ЯНАЎ звярнуў увагу на тое, што ў 12-м сезоне «100 ідэй для Беларусі» прадстаўлена вялікая колькасць сацыяльна значных праектаў, аўтарамі якіх з'яўляюцца школьнікі. Лідар Саюза моладзі заўважыў, што ён перажывае дакладна такую ж эмоцыю, як і дзесяць гадоў таму, калі сам прымаў удзел у фінале «100 ідэй». Перамога ў гэтым конкурсе стала для яго добрай стартавай пляцоўкай у жыцці. Звяртаючыся да канкурсантаў, ён адзначыў: «Вы ўсе знаходзіцеся яшчэ толькі ў пачатку вельмі важнага шляху. Сёння вы дэманструеце і свой асабісты патэнцыял, і патэнцыял сваёй краіны. І я лічу, што тут сабраны не проста «100 ідэй для Беларусі», а сканцэнтраваны інтэлектуальны патэнцыял нашай дзяржавы...»

Надзея НИКАЛАЕВА.

САМІ БУДЗЕМ СЫТЫЯ І СУСЕДЗЯЎ НАКОРМІМ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Доля экспарту сельгаспрадукцыі ў агульным экспарце краіны перавышала 20%. Айчынная аграрыя пастаўляецца сваё тавары ў больш чым 100 краін свету. Пры гэтым асноўным стратэгічным партнёрам і прэміяльным рынкам застаецца Расія. Менавіта туды ў мінулым было накіравана каля 70% усёй экспартаванай прадукцыі. Зараз асаблівы ўпор робіцца на супрацоўніцтва з расійскімі рэгіёнамі. Работнікі аграпрамысловага комплексу маюць намер пастаўляць сваю прадукцыю практычна ў кожную вобласць суседняй краіны.

Па словах Вадзіма Шагойкі, на гэты момант практычна ўсе айчыныя прадпрыемствы, якія хочуць працаваць з расійскімі партнёрамі, могуць гэта рабіць без абмежаванняў.

«Асобныя прадпрыемствы могуць закрывацца па нейкіх відах прадукцыі ветэрынарнай службай — гэта пытанне тэхнічнага характару. Але нейкай негатывнай тэндэнцыі або сістэмы на сёння няма», — адзначыў намеснік міністра.

Традыцыйна нядрэнна ў айчынных кампаній складаюцца адносіны з краінамі СНД і ЕАЭС. Беларусь экспартуе сельгаспрадукцыю ў Армению, Азербайджан, Таджыкістан, Туркменістан і Узбекістан.

Дастаткова актыўная работа лясца вялася па пашырэнні географіі паставак. Вялікая ўвага — азіяцкім краінам, у прыватнасці Кітаю. Гэтую краіну ў Мінсельгасхарчы называюць адным з самых ёмістых і перспектывных рынкаў. Па даных за студзень-верасень 2022 года, сельгасгаспадарчыя прадпрыемствы нарасцілі туды пастаўкі харчавання на 60%, экспарт наблізіўся да лічбы ў 500 мільёнаў долараў. Акрамя таго, айчынная сельгаспрадукцыя запатрабавана на рынках такіх краін, як ААЭ, Пакістан, Індыя. Таксама ў ведамстве вучаюць перавагі афрыканскіх краін: цяпер у гэты рэгіён ідуць пробныя пастаўкі беларускай сельгаспрадукцыі.

У еўрапейскія краіны экспарт вырас у разы

«Адзначу, што наша харчовая прадукцыя працягвае пастаўляцца ў еўрапейскія краіны, і яна там запатрабавана. Па выніках 2022 года мы практычна ў 1,5 раза павялічылі экспарт нашай сельгаспрадукцыі ў краіны Еўрасаюза. Пры гэтым ніякіх абмежаванняў або умоўнасці паставак беларускай прадукцыі ў Еўрапейскі саюз з нашага боку няма. Вытворцы не збіраюцца зніжаць пастаўкі або наогул ад іх адмаўляцца. Палюць ў еўрапейскіх краін ёсць патрэба ў нашай прадукцыі, мы працягваем яе экспартаваць», — заявіў Вадзім Шагойка. Ён таксама дадаў, што калі эканамічныя ўмовы з'яўляюцца для Беларусі выгаднымі і прымальнымі, то пастаўкі працягваюць ажыццяўляцца.

Хоць пэўныя лагістычныя складанасці ў гэтым напрамку лясца былі. Намеснік міністра нагадаў, што праз санкцыі дзвяляцца перабудоваць маршруты паставак, ствараць новыя лагістычныя ланчужкі. На сёння гэтыя пытанні вырашаны.

«Дзесці гэта прывяло і да падабражэння лагістыкі, да зніжэння маржынальнасці прадукту. Але гэта не крытычна ў цяперашніх умовах», — падкрэсліў ён.

Па законе рынку

Тлумаччы рэкордныя вынікі мінулага года, Вадзім Шагойка адзначыў, што шмат у чым гэта адбылося за кошт кан'юнктуры рынку, якая складалася на карысць Беларусі. Цэны

на малочную прадукцыю выраслі больш чым на 30%, а мясную — практычны рост таксама да 30%. Акрамя таго, змянілася структура паставак, галіна стала экспартаваць больш высокамаржынальнай прадукцыі. Напрыклад, у частцы мяснотнай прадукцыі перапрацоўшчыкі нарасцілі продаж каўбасных вырабаў, мясных кансерваў і прадукцыі перапрацоўкі. Пры гэтым у параўнанні з 2021 годам скараціліся пастаўкі мяса — туш і паўтуш. Аднак тут нівеліраванне адбылося за прычыны росту сярэдніх коштаў паставак.

Паводле яго слоў, зніжэнне паставак малочнай прадукцыі адбылося з-за перасылак сыравіны для вытворчасці высокамаржынальнай прадукцыі. «Так, значна павялічылі экспарт масла і сыроў. Пры гэтым адзначаецца зніжэнне па малаку, вяршак і сметане ў спажывецкай тары, якія першапачаткова мелі больш нізкую маржынальнасць», — адзначыў намеснік міністра.

Вадзім Шагойка нагадаў, што эфектыўнасць паставак прадукцыі аграпрамысловага комплексу на экспарт значна вышэйшая, чым эфектыўнасць продажаў на ўнутраным рынку. Пры гэтым у краіне прыярытэтная ўвага ўдзяляецца забеспячэнню харчавання свайго насельніцтва. Асобна прадстаўнік Мінсельгасхарчы адзначыў, што беларускія экспартёры сельгаспрадукцыі працуюць па стапартэнтнай перадаплате і запэўчанасці па разліках за прадукцыю не маюць.

Была праблема з упакоўкай

Яшчэ мінулым летам лідар нашай дзяржавы запатрабаваў, каб у Беларусі да канца года пачалі вырабляць уласныя упакоўачныя матэрыялы для малочных і іншых прадуктаў, бо ў сувязі з санкцыямі заходніх краін праблема з упакоўкай тэтрапака сапраўды існуе. У канцы года кіраўнікі профільнага міністэрства дакладвалі, што дэфіцыт тэтрапака, які прывёў да зніжэння экспарту беларускага неразведзенага малака за мяжу, удалося пераадолець. Па іх словах, адбылося гэта за кошт паставак ад альтэрнатыўных вытворцаў (у тым ліку з Еўропы).

Намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі Вадзім Шагойка нагадаў, што з-за прыпынення паставак упакоўкі ад традыцыйных еўрапейскіх партнёраў беларускім прадпрыемствам прыйшлося знайсці дадатковыя варыянты ў Кітаі і Індыі. Цяпер шматлікія заводы ўжо зрабілі тэставыя разлівы сваёй прадукцыі ў тары ад новых пастаўшчыкоў, якая павінна забяспечыць яе захаванасць на 6, 9 і 12 месяцаў. Аднак, па словах Вадзіма Шагойкі, вырабавальны працэс патрабуе яшчэ большай колькасці часу, а таму адразу перайсці да замены упакоўкі пакуль не магчыма.

«Тэставыя разлівы прадугледжвае знаходжанне на вытворцы прадукту на гэтыя месяцы плюс яшчэ 20-30%. Таму раптоўна замяніць упакоўку не атрымаецца», — заявіў намеснік міністра.

Ён звярнуў увагу, што дзесці яшчэ дапрацоўваецца ўпакоўка пад абсталяванне на беларускіх прадпрыемствах. «Гэта працэс жывы, ён вырашаецца, і пакуль нейкіх пытанняў не ўзнікае. Вядуцца перамовы з пастаўшчыкамі ўпакоўкі», — адзначыў Вадзім Шагойка.

Ён таксама растлумачыў, што Беларусь ужо не арыентуецца на заходнія кампаніі ў пытаннях забеспячэння тэтрапака. Аказваецца, прадпрыемствы, якія выпускаюць такую ўпакоўку, ёсць і ў Расіі, але ў нашай краіне паранейшаму не адмаўляюцца ад планаў запусціць уласную вытворчасць.

Раней прадстаўнік канцэрна «Беллеспаерпрам» паведаміў, што ў свеце існуе ўсяго 5-6 кампаній, якія ўладоўжылі тэхналогіямі стварэння ўпакоўкі тыпу тэтрапака. У прыватнасці, асаблівы кардон, які з'яўляецца сыравінай для яе вытворчасці, робяць у нашай краіне на Добрушскай папяровай фабрыцы. Зараз ідзе працэс пошуку інвестараў для самастойнай вытворчасці.

Трэба мадэрнізаваць цяплічныя гаспадаркі

Якія меры ў нашай краіне будуць прымацца для вырошчвання гародніны ў міжсезонны перыяд? Пытанне цікавае.

Гаворачы аб магчымасцях па вытворчасці агароднінай прадукцыі, Вадзім Шагойка падкрэсліў, што ў нашай краіне дастаткова плошчаў цяплічнай гаспадаркі і вырошчана ў адкрытым грунце прадукцыі, каб у цэлым па годзе забяспечыць насельніцтва на 100%.

«Аднак застаецца адкрытым пытанне забеспячэння насельніцтва гароднінай у міжсезонне. Не ўсе нашы цяпліцы абсталяваны сучаснымі тэхналогіямі дасвятлення, якія патрэбны для вырошчвання агуркоў і памідораў з лістапада да лютага. Таму менавіта ў гэты перыяд мы імпартаем дзёзную прадукцыю», — растлумачыў намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання.

Пры гэтым, паводле яго слоў, урад цяпер паставіў задачу мадэрнізаваць нашы цяплічныя гаспадаркі — па магчымасці абсталяваць іх тэхналогіямі святлакультуры і дадаткова пабудаваць новыя сучасныя цяпліцы.

«Адзначу, што, нягледзячы на пэўныя пытанні ў міжсезонны перыяд, летам і восенню наша гародніна экспартуецца. Аднак пакуль айчынная вытворчасць перабудоваецца, імпорт прадукцыі, якая адсутнічае, у міжсезонне працягнецца», — сказаў прайсці да замены ўпакоўкі пакуль не магчыма.

Сяргей КУРКАЧ.

Уважаемые акционеры

ОАО «Стройтрест №3 Ордена Октябрьской революции!»

31 марта 2023 года в 14.30

СОСТОИТСЯ ГОДОВОЕ ОБЩЕЕ
СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

Место проведения собрания: г. Солигорск, ул. Козлова, 37, административное здание Общества, 2-й этаж, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2022 год и основных направлениях деятельности Общества на 2023 год.
2. Отчет наблюдательного совета о работе в 2022 году.
3. Отчет ревизионной комиссии о работе в 2022 году, рассмотрение результатов ежегодной ревизии — по результатам финансовой и хозяйственной деятельности Общества за 2022 год.
4. Рассмотрение аудиторского заключения по итогам проведения ежегодного аудита Общества за 2022 год.
5. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках, распределение прибыли и убытков Общества за 2022 год.
6. План распределения чистой прибыли Общества на 2023 год.
7. Определение размера вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
8. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
9. Внесение изменений в Устав Общества.

С материалами, подготовленными к собранию, акционеры могут ознакомиться с 11 по 30 марта 2023 г. с 10.00 до 16.00 (перерыв на обед — с 13.00 до 14.00) по месту нахождения Общества: г. Солигорск, ул. Козлова, 37, 3-й этаж, кабинет 320. В день проведения собрания 31 марта 2023 года — по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания — с 14.00 до 14.30. При себе иметь: акционеру — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

Список акционеров будет сформирован по состоянию на 01.03.2022 года.

Наблюдательный совет
(8-0174-26-04-46)

УНП 60012771

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества **УП «Пинская СПМК-5»** (УНП 200111234), объявляет о проведении **31.03.2023 г. с 9.00 до 16.00** на электронной торговой площадке bankrottorg.by электронных торгов в форме аукциона

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: <https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2023/02/spisok-imushhestvampk-1.pdf>

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375296898965, Виктор. Продавец: УП «Пинская СПМК-5».

Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурьского, д. 226, комн. 501; +3752968083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо оплатить задаток в размере 10% от начальной стоимости лота не позднее 30.03.2023 на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417694, получатель — ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 01.03.2023 по 17.00 30.03.2023 на bankrottorg.by. К заявке на участие в торгах прилагаются (для юридических лиц) и направляются в отсканированном виде по адресу: contact@bankrottorg.by следующие документы:

- свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП);
- устав юридического лица;
- решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении договора купли-продажи предмета электронных торгов, по итогам их проведения;
- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за 5 дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП. Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов не состоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (преимущественно на покупку), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на 5%.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕПРСБ 120,00 бел. руб., возмещение за оценку по лотам №№ 1-4 — 496,59 бел. руб., пропорционально по каждому лоту, по лоту № 5 — 24,74 бел. руб., по лоту № 6 — 64,15 бел. руб., стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно спец-фактуре, аукционный сбор по лотам №№ 1, 3 — 3% от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20%), по лотам №№ 2, 4 — 7% от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20%), по лотам №№ 5, 6 — 5% от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20%).

Срок подписания договора купли-продажи: в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона. Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение 30 календарных дней с даты проведения электронных торгов.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МТЗ» (Продавец)

Аукцион состоится 20.03.2023 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Лот № 1 в составе:

1. Административное помещение, инв. № 500/D-798795724, 1955 г.п., г. Минск, ул. Олега Козлова, 3-4.

2. Подвальное помещение административного здания по ул. Олега Козлова, 3, инв. № 500/D-978819832, 1955 г.п., г. Минск, ул. Олега Козлова, 3-1.

Начальная цена — 2618044,00 руб.

Задаток — 300000,00 руб. Шаг аукциона — 5%.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона — ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY85BAPB30127802900100000000

в ОАО «Белагропромбанк», ВИС ВАРВВУ2X. Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182.

Окончание приема заявлений и задатка — 16.03.2023 в 11.00.

Организатор аукциона:

220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9,

☎ (8 017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 350-90-02

• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

Весткі з месцаў

Мова продкаў? Мова нашчадкаў!

Пад канец лютага ў нашым дзіцячым садку штогод пачынаецца свята. Вось і сёлета напярэдадні Дня роднай мовы ў сярэдніх і старшых групам прайшлі тэматычныя заняты, на якіх дзеці дэдавалі аб значэнні мовы для кожнага народа. А далей...

журналістаў і пісьменнікаў Ганна Атрошчанка. Яна расказала пра сваю творчасць, працятала некалькі вершаў. Дзеці таксама падрыхтаваліся да сустрэчы з паэткай: яны бралі ўдзел у конкурсе юных чытальнікаў «На роднай мове гавару я».

Убаку не засталіся і бацькі нашых выхаванцаў. Яны актыўна ўключыліся ў гульні «Перакладчыкі» і паказалі добрае веданне першай дзяржаўнай мовы...

А наогул, калі гунаць прыгожыя вершы і песні, калі выконваюцца нашы народныя танцы, калі з вуснаў дзяцей ліецца родная мова, — і сапраўды ствараецца свята.

Ала Грыб,
загадчыца дзіцячага сада № 161.
г. Гомель.

Конкурс малюнкаў «Паэзія вачамі дзяцей» даў магчымасць кожнаму выхаванцу пабыць мастаком-ілюстратарам (налепшыя работы былі прадстаўлены на выставе); нашы выхавальніцы Вольга Даніленка і Марына Барысава разам са старэйшымі дзецьмі падрыхтавалі для маладых драматызацыю беларускіх казак «Зайкава хатка», «Коцік, пунік і лісіца». Цікава і задору, як заўжды, дадалі беларускія

рухомыя гульні — і ў спартыўнай зале, і на вуліцы.

А культурнага сталі госці. У напярэдня гады імі былі паэты Міхаіл Болсун, Галіна Рагавая, Вера Квяткоўская, а гэтым разам — сябра Беларускіх саюзаў

Таленты трэба падтрымліваць...

«Альшанскі перазвон» — так у нашай школе назвалі літаратурную суполку, потым — свой альманах. Зараз да друку рыхтуецца ўжо пяты выпуск

А пачалося ўсё з таго, што 2019-ы быў абвешчаны годам маладой радзімы, і Эме Уладзіміраўне Урублеўскай, настаўніцы беларускай мовы і літаратуры, вучні прынеслі свае першыя вершы... Следам узнікла ідэя надрукаваць іх, прысвяцішы маладой радзіме — мікрарэгу Альшанка.

Над зборнікам, акрамя Эмы Уладзіміраўны, плённа працавалі настаўнікі выяўленчага мастацтва і інфарматыкі, таму кніжка (да радасці, да гонару дзяцей!) атрымалася яркая, цёплая, з фотаздымкамі аўтараў, з малюнкамі школьных мастакоў...

На яе прэзентацыі прысутнічалі пісьменнікі Людміла

Кебіч, Ганна Скаржынская-Савіцкая, паэтка Вікторыя Смолка, крытык, паэт і празаік Дзмітрый Радзівончык... Цяпер гэтыя ды іншыя літаратары — частыя госці школы.

Акрамя таго, нашы «перазвоняўцы» запрашаюцца на пасяджэнні грамадскага дыскусійнага клуба «Словадрам», дзе нароўні з дарослымі прадстаўнікамі культур-

най і інтэлектуальнай эліты бяруць удзел у абмеркаванні актуальных пытанняў, наведваюць літаратурную школу пры Гродзенскім абласным аддзяленні Саюза пісьменнікаў Беларусі.

Такое плённае супрацоўніцтва прывяло да стварэння ў школе кабінета-музея «Літаратурны Гродна», дзе, апроч шафы са зборнікамі

твораў пісьменнікаў-землякоў (з аўтографамі), размешчаны стэнд з вершамі, апаваданніямі вучняў, іх дыпломы і граматы за перамогі ў раённых, абласных і рэспубліканскіх літаратурных конкурсах.

Варта адзначыць цікавасць вучняў да творчасці, рост іх майстарства. У прыватнасці, выпускніца школы Віна Статкевіч стала дыпламантам IV Міжнароднага фестывальна-конкурсу паэзіі і паэтычных перакладаў «Берагі дружбы».

...Кажуць, той, хто мае здольнасці, заўсёды прабеца.

Той, хто ўжо «прабіўся», ведае, як жа патрэбна была падтрымка!

Ірына Салата,
настаўніца СШ № 39,
г. Гродна.

Ёсць пытанне

Усё мяняецца...

На пачатку сямейнага жыцця муж хваліць сваю абраніцу ну як толькі можа! Маўляў, яна ў яго і прыгожая, і разумная, і працавітая, і акуратная, і такая ўжо гаспадыня...

Жонка таксама не адстае, кажа, што муж яе — самы-самы: добры, клпатлівы, дужы, смелы, умелы...

У час разводу (а здарэцца, што не прайшло і паўгода) гэтыя «расповеды» вельмі мяняюцца. Яна ўжо... «выдра», гультайка, дурніца і неахайніца, ён — «асёл», «казёл, эгаіст і п'яніца»...

Цікава, што ж адбылося, хто іх абодвух так сапсаваў?

Вольга Фядзшына,
г. Слуцк.

Чалавек — чалавеку

СВЕТ БЫЎ І БУДЗЕ НЕДАСКАНАЛЫ

...Як заўважыў мудры Станіслаў Лем, людзям заўсёды дрэнна. Той, хто шукае спакою, цішыні ды лагоднасці, знойдзе ўсё гэта, але... на мой гук. Прыспешваць той час — справа, па-мойму, апошня: пакуль жывецца, трэба жыць.

Нехта можа спытаць, а як, калі навокал мора трывог і негатыву, калі на душы — як цяпер за вокнамі: хмарна, халодна, сыра?

Універсальнага адказу на гэтае пытанне, бадай, няма. Для пачатку мо трэба ўсвядоміць, што свет і быў, і ёсць, і будзе недасканалы. Значыць, не варта чакаць, пакуль настане гармонія. А вось захаваць яе ў сабе, у сваёй сям'і можна (бо хто, калі не мы?).

Для гэтага, на мой погляд, па-першае трэба імкнуцца да зносін з добрымі людзьмі і найперш аптымістамі; па-другое, калі ёсць магчымасць, тварыць, чытаць, а то і перачытваць любімыя кнігі, прасякнутыя дабрыйняй і гумарам, глядзець найлепшыя фільмы; па-трэцяе, знаходзіць спакой і натхненне ў зносінах з прыродай, бо гэта

заўсёды дарыла і дорыць чалавеку добры настрой.

Хтосьці можа спытаць: «А ці не ўцёкі гэта ад рэальнасці?» Вядома ж, не, бо з сярбамі-аптымістамі можна абмяркоўваць тое, што хвалюе ўсіх і кожнага, бо кнігі і добрыя фільмы дапамагаюць не губляць надзеі і веры ў лепшае, даюць адказы на многія пытанні, бо прырода заўсёды дарыла і дорыць чалавеку душоўны настрой.

...У маім жыцці, як, напэўна, у кожным, бываюць палосы як святлейшыя, так і, на жаль, цямнейшыя, а то і наогул — часіны тургі і адчаю. Іх — каб нікога не засмучаць — я стараюся перажыць сам-насам.

А яшчэ ў такіх момантах прыходзіць думка, што як бы ні было дрэнна, камусьці — яшчэ горш, бо ні адзін чалавек не жыве без страт, без хвароб, без цяжкасцяў. І неяк жа людзі спраўляюцца, неяк адольваюць гора, свае недахопы і слабасці, захоўваюць уласнае аблічча... Яны могуць, значыць, зможам і мы.

Ірына Матусевіч,

Дзяржынскі раён.

Людзі і лёсы

СПРАВА ЖАНЧЫНЫ — ЧАКАЦЬ?

Вайскоўцы — людзі вандруўныя: гэта значыць, што сёння яны вось тут, а дзе заўтра — ніхто не ведае

У 80-я гады мінулага стагоддзя нам давялося служыць ва Узбекістане. Клімат там зусім не наш: паўгода бязбожнай сякоты! Вада з Каракумскага канала амаль рудая (пілі яе толькі гатаванчай, а бялізну пралі, накруціўшы на кран аначу, бо іначай — ці мыў, ці не мыў...). Як не елі, бо курэй там ніхто не трымаў, свініны (мусульмане!), вядома ж, — таксама. Бульбу нам прывозілі з Башкірыі — на сям'ю два мяшкі. Алеі у каністрах па дваццаць літраў, каб хапіла на год, адпраўлялі багажом з радзімы.

Але ж пры гэтым мы былі маладыя і ні на што не скардзіліся, пакуль...

У тую раніцу мой муж (афіцёр-связыст) збіраўся на службу, я — у школу на работу, сын — у дзіцячы садок. Мы разам выйшлі на вуліцу і аслупянелі: усюды стаялі палаткі колеру хакі, ваенная тэхніка, віравалі людзі, гудзеў аэрадром.

На душы стала трывожна і страшна, бо гэта ж, відаць, нездарма? І сапраўды: пачынаўся ўвод савецкіх войск у Афганістан.

Баявыя дзеянні — па традыцыі — справа мужчын. Абаяваць іх жонкаў — гадаваць дзяцей і чакаць.

Лёгка гэта сказаць, а вось зрабіць...

Людміла Юр'еўна Патапава, выпускніца Варашылаўградскага машынабудаўнічага інстытута, у той час толькі пачынала працаваць хімікам-тэхнолагам на Лісічанскім садавым заводзе. Яе муж — вайсковец — вось-вось павінен быў атрымаць кватэру, а замест гэтага атрымаў загад, згодна з якім у складзе так званай абмежаванага кантынгенту савецкіх войск трапіў у Афганістан.

Людміла вельмі перажывала за мужа, амаль штодня пісала яму лісты — хай не так часта — атрымлівала адказы, але трывога за здароўе і жыццё каханага ніколі яе не пакідала.

А тут яшчэ на завод прыйшлі прадстаўнікі ваенкамата, сталі расказваць, што ахвотныя могуць паехаць у Афганістан, зарабіць грошай, атрымаць ілготы...

Людміла стала падумаць: а можа, і сапраўды? Яе свякроў аказалася больш расучай. У трывозе за жыццё свайго адзінага сыночка яна адразу ж прапанавала нявестцы: «Едзь!.. Яму там цяжка. Ты — жонка, ты павінна быць побач».

...Усе неабходныя дакументы ёй аформілі вельмі хутка, пасля чаго і пачалася доўгая доўгая дарога на вайну: самалётам да Ташкента, адтуль — да Кабула, верталётам да Баграма.

У красавіку 1985-га там было пекла: тэмпература як у духоўцы, усюды пясок, нідзе ніводнага зялёнага дрэўца.

Здзіўлялі жанчыны (усе ў шырокіх каляровых шараварах, замест сукенак — паранджа) і дзеці — напаягольцы, мурзатэя... Здавалася, што ў кожнай сям'і іх добры дзясяткаў... Жабравалі бедныя... Нашы вайскоўцы, каб ніхто не бачыў (кантакты з мясцовымі былі забаронены), здаралася, частавалі іх галетамі, цукрам, хлебам.

...Людміла пайшла працаваць па спецыяльнасці на склад гаруча-змазачных матэрыялаў. Для працяжвання ім з Юрыем выдзелілі маленькі і далёка не новы модуль. Давалася, што называецца, закасаць рукавы і за два дні пераўтварыць яго амаль у «люксаўскі» нумар гасцініцы.

Да пастаянных перастрэлак яна таксама хутка прывыкла, у асноўным таму, што ёй трэба было шмат працаваць (забяспечваць запраўку якасным палівам). Да таго ж усё думкі былі пра мужа. Юра пастаянна прападаў у раз'ездзе, суправаджаў аўтамабільныя калоны з палівам па ўсім Афганістане. Тыдзень яна чакала яго з Джэлабада, тыдзень — з Хумры, затым — з Баграма... Кожны дзень яна маліла Бога, каб толькі б вярнуўся, бо многія...

Сэрца рвалася ад болю, калі на месца дыскацыі прывозілі параненых, а яшчэ горш — забітых. Адпраўляючы іх на радзіму ў цынкавых трунах, развіталіся, як з самымі роднымі...

Ім з Юрам пашчасціла: засталіся ў жывых, хоць дарога дамоў была яшчэ доўжы доўгая. Ім давялося паслужыць у Туркменістане і ўжо адтуль вярнуцца ў Беларусь.

Юры Патапаў звольніўся ў запас у званні падпалкоўніка і цяпер працуе на аўтатранспарце, Людміла пайшла ў бухгалтары. Яна вельмі працавітая і добра-звычайная, спагадная да людзей. Што, напэўна, нядрэўна, калі ёй да сёння сніцца вайна?

Ніна Горгуль,

г. Мінск.

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

З УВАГАЙ ДА КОЖНАГА ЧАЛАВЕКА

З якімі пытаннямі падчас чарговага прыёму грамадзян звярталіся да Наталлі КАЧАНАВАЙ

Фота: Рушчыца ПРАСЕЦЬКА

Гэтым разам спікер верхняй палаты парламента ажыццяўляла прыём у Савеце Рэспублікі. Традыцыйна ахвотныя данесці да Старшыні Савета Рэспублікі свае праблемы было вельмі шмат. Працоўны дзень ужо даўно скончыўся, а людзі ўсё ішлі — у выніку прыём доўжыўся каля 12 гадзін. Паляпшэнне жыллёвых умоў, працоўныя адносіны, падаткаабкладанне, жыллёва-камунальная гаспадарка, ахова здароўя — далёка не ўсе пытанні, з якімі звярталіся мінчане і не толькі.

Праблемы ў выхаванні асаблівага дзіцяці

Жыхарка сталіцы Марына Бялова агучыла пытанне развіцця сістэмы адукацыі для дзяцей з асаблівымі адукацыйнымі патрэбамі. Жанчына расказала, што, акрамя ўласных двух дзяцей, разам з мужам яна выхоўвае яго дачку ад першага шлюбу.

Дзяўчынка — з асаблівасцямі развіцця. Марына Віталеўна паведаміла пра шэраг праблем, з якімі сутыкнулася падчас яе выхавання. У прыватнасці, яна паскардзілася на тое, што персанальнае суправаджэнне ва ўстановах адукацыі ажыццяўляецца ў адносінах да дзяцей з вузкім спектрам дыягназаў. Аднак, па яе словах, праблемы ў паводзінах правяляюцца і пры іншых захворваннях.

— Маючы дзіця з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, кожны дзень ты праходзіш шлях, які падобны на квест, — падзялілася мачаха дзяўчынкі. — У першую чаргу гэта датычыцца выбару адукацыйнага маршруту для дзіцяці, каб хутчэй інтэграваць і сацыялізаваць яго ў навучальных установах. Як маці я хачу, каб маё дзіця было паўнаўдаснаваным членам грамадства. А каб інтэграваць дзіця ў звычайную школу, нам патрэбен памочнік, які будзе яго суправаджаць, — чалавек-цютар.

Наталля Качанова пацікавілася, колькі гадзў дзяўчынкі, які ў яе дыягназ. Дзіцяці 11 гадоў. Праблемы, па словах жанчыны, пачаліся стыхійна — пасля перанесенай ковід-інфекцыі. Дагэтуль у дзяўчынкі былі некаторыя маўленчыя асаблівасці, пасля каранавіруса яна страціла навыкі самаабслугоўвання, зноў вучылася чытаць, пісаць...

— Чым мы можам вам дапамагчы? — удакладніла Наталля Качанова. Спікер верхняй палаты парламента расказала, што Савет Рэспублікі вельмі шчыльна займаецца комплексным вырашэннем праблемы інклюзіі ў адукацыі, адаптацыі дзяцей з асаблівасцямі развіцця ў грамадстве. Акурат у сакавіку ў Полацку адбудзецца семінар, на якім будуць уздымацца пытанні навучання дзяцей з захворваннямі. А паколькі гэтая тэма хвалюе зааўдучу, спікер запрасіла яе паўдзельнічаць у семінары.

Наталля КАЧАНОВА:

«Людзі падтрымліваюць палітыку, якая накіравана на стваральную працу»

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанова сустрэлася з актывам Ленінскай раённай арганізацыі горада Бабруйска рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь». Па традыцыі падобных мерапрыемстваў, сустрэча прайшла ў фармаце адкрытага дыялогу, шчыра і па-сяброўску.

Наведванне Савета Рэспублікі і сустрэча з Наталляй Качановай стала кульмінацыяй другога Форуму развіцця грамадзянскай супольнасці «Мы Разам», які пачаў сваю работу ў Бабруйску на мінулым тыдні. Ініцыятарам форуму

стала Ленінская раённая арганізацыя Бабруйска РГА «Белая Русь». Сем дзён у Бабруйску працавалі дыялогавыя пляцоўкі з удзелам моладзі, ветэранаў, прадстаўнікоў грамадскіх аб'яднанняў.

Старшыня Савета Рэспублікі падзякавала актывістам і за ініцыятыву сустрэцца ў сценах верхняй палаты парламента. «Я шчыра рада таму, што прадстаўнікі «Белай Русі» прысутнічаюць у Савеце Рэспублікі. Для нас такія сустрэчы вельмі важныя», — адзначыла Наталля Качанова.

«Наведванне Савета Рэспублікі для нас — вельмі значная падзея. Сустрэча з Наталляй Іва-

наўнай для кожнага з нас дарагога варты. Такія сустрэчы даюць зарад тых эмоцый, якіх не хапае ў рэгіёнах. Наталля Іванаўна — спікер з вялікай літары, кожнае яе слова прасякнута любоўю да Радзімы. А мы тая грамадская арганізацыя, якая стаіць на абароне правоў і інтарэсаў нашых грамадзян і любові да нашай радзімы. Гэта выдатная магчымасць абгаварыць тыя пытанні і праблемы, якія назапасіліся ў нашым рэгіёне», — падзялялася ў размове з журналістамі Ірына РУСАКОВІЧ, старшыня Ленінскай раённай арганізацыі горада Бабруйска рэспубліканскага

грамадскага аб'яднання «Белая Русь».

Спектр пытанняў, якія былі абмеркаваны на сустрэчы са спікерам верхняй палаты парламента, досыць шырокі. На першым плане — грамадскае аб'яднанне «Белая Русь», перспектывы яго развіцця, роля ў жыцці краіны. Не пакінулі без увагі захаванне гістарычнай памяці, выхаванне патрыятызму ў маладога пакалення. Размаўлялі і аб надзённых пытаннях — энаўтварэнні, падаткаабкладанні, сямейных каштоўнасцях. У сценах Савета Рэспублікі немагчыма не гаварыць пра заканадаўства. Удзельнікі

сустрэчы абмеркавалі законапраект «Аб народным апалчэнні», Закон «Аб палітычных партыях і грамадскіх арганізацыях», Закон «Аб Усебеларускім народным сходзе» і іншыя дакументы, якія вызначаюць жыццё краіны.

«У нас вельмі насычанае палітычнае жыццё. І калі раней людзі не былі так моцна ўцягнуты ў палітычнае жыццё сваёй краіны, то цяпер актыўна ўключаюцца ў гэтую работу. Людзі падтрымліваюць палітыку, якая праводзіцца ў нашай краіне і якая накіравана, перш за ўсё, на стварэнне на чалавека працы», — заўважыла Наталля Качанова.

Вераніка СЦЯЦКО.

З УВАГАЙ ДА КОЖНАГА ЧАЛАВЕКА

(Заканчэнне.

Пачатак на 7-й стар.)

Агучыла Марына Віталеўна і яшчэ адну праблему, звязаную з выхаваннем асаблівага дзіцяці. Паколькі родная маці ад дзяўчыны адмовілася, апеку над ёй узяў родны бацька. Але ў сувязі з тым, што муж шмат працуе, рэгулярна з'язджае ў камандзіроўку, большасць часу з дзяўчынкай праводзіць яна, мачаха. Нярэдка здараюцца моманты, калі паўстае пытанне заканадаўчага прадстаўніцтва. Напрыклад, калі дзяўчынка наведвае псіхіятра, паведамляць пэўную інфармацыю ўрачы проста не маюць права. Аднак большасць часу з хворым дзіцем праводзіць менавіта яна, таму заўважыла, што павінна паўнаўважна прымаць удзел у жыцці прыёмнай дачкі.

Старшыня Савета Рэспублікі пацікавілася, чаму яе родная маці не пазбаўлена бацькоўскіх правоў. Як высветлілася, жанчына не хоча ні ўдзельнічаць у выхаванні сваёй дачкі, ні адмаўляцца ад правоў на яе. Наталля Іванаўна звярнула ўвагу, што сітуацыя вельмі напружана, і ўхваліла намер мінчанкі ўзяць дзяўчынку сабе, выхоўваць яе як родную дачку. У сувязі з гэтым спікер верхняй палаты парламента дала даручэнне паглядзець на сям'ю сапраўднай маці дзяўчыны з асаблівасцямі: у першую чаргу, з мэтай даведацца, як яна адносіцца да іншых сваіх дзяцей. Акрамя таго, Наталля Качанова паабяцала заўважыць, што спецыялісты аховы здароўя правядуць комплекснае абследаванне дзіцяці для ўстанаўлення канчатковага дыягназу. Што датычыцца альякунства мачахі над дзяўчынкай, спікер заўважыла, што сітуацыя неардынарная. Па яе словах, пад кожны выпадак закон не прапіша, аднак на тое, што можна ўдасканаліць, парламентары абавязкова звернуць увагу.

У размове з журналістамі Марына Бялкова адзначыла, што вельмі ўдзячна Наталлі Іванаўне, якая пагадзілася выслушаць, паглыбіцца ў іх праблемы і прапанаваць шлях вырашэння.

Служыць ці не?

Алена Капыток прыехала на прыём грамадзян са Слуцка. Жанчына расказала, што яе муж да ндаўняга часу працаваў у Следчым камітэце горада. Калі ў яго пачаліся сур'ёзныя праблемы са здароўем, мужчына напісаў рапарт, што працягваць кантракт не будзе. Праз некаторы час яму патэлефанавалі з кадравай службы і папрасілі перапісаць рапарт па стане здароўя, пераканаўшы, што ў любым выпадку рашэнне будзе прымаць кіраўнік падраздзялення. У выніку муж заўважыў звольненні са службы па стане здароўя. Аднак гэтак рашэнне не задавальняе ні самога мужчыну, у якога за плячамі — 25 гадоў службы, ні яго сям'ю.

Як паведамілі прадстаўнікі кадравай службы Следчага камітэта, што прысутнічалі на прыёме грамадзян, па заключэнні ваенна-

ўрачэбнай камісіі мужчына, пра якога ідзе гаворка, не прыдатны да службы па канкрэтных групах здароўя. Следчы камітэт і тая пасада, дзе мужчына праходзіў службу, адносіцца да іншых груп — гэта значыць, калі б муж заўважыў працягваў службу, то ён меў бы права займаць ранейшую пасаду. «Медыцынскія органы выносяць заключэнне — мы яго рэалізоўваем», — давалі пазіцыю па гэтым пытанні прадстаўнікі кадравай службы.

Алена Капыток паведаміла, што яе муж у такім становішчы, што выконваць ранейшыя абавязкі проста не зможа. Наталля Качанова дала даручэнне прывесці медыцынскае абследаванне яшчэ раз. «І калі будзе прынята рашэнне, што ён прыдатны — з гіпертанічнымі крызісамі, з псарыязам цяжкай формы, — то вы разумееце, што паўплываць на нешта я ўжо не змагу», — паведаміла заўважыла Старшыня Савета Рэспублікі. Пры гэтым Наталля Качанова звярнула ўвагу на некарэктнасць супрацоўнікаў кадравага падраздзялення, якія прасілі перапісаць заяву, абнавілі людзей, што там будзе ўзых, а потым далі адваротны ход.

А лепш бы — па-добраму

Вельмі эмацыянальна пра сваю праблему расказала Зінаіда Запруцкая, якая жыве ў вёсцы Нежаўка, што ў Чэрвеньскім раёне. Жанчына паскардзілася, што яе незаконна звольнілі з работы, хоць да пенсіі ёй заставаўся год і чатыры месяцы. Пры гэтым заўважыла паведаміла, што на прадпрыемстве, дзе яна працавала, няправільна налічвалі заробную плату, паскардзілася і на прадзютае стаўленне кіраўніцтва да людзей.

Апошняя сем гадоў Зінаіда Мікалаеўна была вартуаніком складаў са збожжам (усяго стаж работы — каля 40 гадоў) на адным з прадпрыемстваў раёна. Са сваёй напарніцай працавалі па графіку «суткі праз суткі». Не раз жанчыны звярталіся

да дырэктара прадпрыемства, скардзіліся, што ў такім рэжыме працаваць вельмі цяжка. І хоць бы яшчэ грошы за гэты плацілі! У дырэктара быў адзін адказ: «Не падабаецца — сыходзьце».

— А куды сыходзіць?! — кажа жанчына. — У нас паблізу няма ніякай работы. А да пенсіі дапрацаваць трэба. За сем гадоў сышлі тры мужчыны — нават яны не вытрымалі такога графіку. Пазней мы дабіліся, што нам далі яшчэ двух чалавек, і пачалі працаваць суткі праз тры. Пры гэтым заробак застаўся ранейшы — капейка ў капейку.

Выслушавшы жанчыну, Наталля Качанова абурылася, як чалавека маглі звольніць, калі яму засталася да пенсіі ўсяго год і чатыры месяцы. І чаму працу двух чалавек аплачвалі гэтак жа, як і чатырох, — атрымліваецца, вартуанікам, якія працавалі ўдзень, проста не даплачвалі?! Акрамя таго, у заўважылі вылічвалі ў казну прадпрыемства грошы за пабітую яе сына, які загінуў у аварыі, фуру — у выніку на рукі Зінаіда Мікалаеўна атрымлівала 200 рублёў. А цяпер няма і гэтых грошай. Муж-інвалід не працуе, таму разлічваць больш няма на каго.

Жыхарка Чэрвеньшчыны паскардзілася Наталлі Іванаўне і на тое, што звольнілі яе незаконна. Спачатку дырэктар прадпрыемства дазволіў жанчыне ўзяць блок, які падлягалі ўтылізацыі, а потым выклікаў міліцыю і абвінаваціў у крадзяжы. У выніку жанчыну звольнілі па артыкуле. «Пачала шукаць свае правы і стала ворагам нумар адзін на ўвесь калгас», — заўважыла Зінаіда Мікалаеўна.

— Дзе Зінаідзе Мікалаеўне дапрацаваць да пенсіі? — пацікавілася Наталля Качанова ў дырэктара філіяла «Мінскажелезбетон», які прысутнічаў на прыёме грамадзян. — Яна што, л'яўца, не грамадзянка нашай краіны? Пакарыце, аб'явіце вымову, навошта адразу звольняць? І што гэта за заробак такі, што чалавек атрымліваў менш, чым мінімальную заробную плату, пры гэтым яму не даплацілі? Як чалавеку жыць, раскажыце?

Дырэктар прадпрыемства паведаміў, што не даваў дазволу на вываз блокаў.

Таксама ён адзначыў, што прапаноўваў жанчыне ўладкавацца на работу ў іншы калгас, аднак яна адмовілася. На гэты спікер верхняй палаты ўдакладніла, як у такім выпадку Зінаідзе Мікалаеўне ездзіць у суседні калгас, калі ў яе дома знаходзіцца муж-інвалід і за ім патрабуецца догляд.

У размове выплыла і тое, што некаторыя супрацоўнікі прадпрыемства прыходзяць на работу ў стане алкагольнага ап'янення, на што кіраўніцтва заплоччвае вочы. Старшыня Савета Рэспублікі патрабавала наведзіць у гаспадарцы парадак і паабяцала арганізаваць праверку дзяржаўных органаў. Абавязковае патрабаванне да кіраўніка прадпрыемства — вырашыць пытанне па працаўладкаванні заўважыў і стварэнні магчымасці дапрацаваць да пенсіі. Асобнае даручэнне па лініі МУС — разабрацца па факце крадзяжу, якога, калі верыць заўважыў, не было. Напрыканцы Наталля Качанова парэкамандвала маладому кіраўніку прадпрыемства шукаць да людзей падыход і па-добраму да іх адносіцца.

Метры квадратныя

Мінчанін Юген Баешка падчас прыёму грамадзян узяў жыллёвае пытанне. Малады чалавек — інвалід I групы. Ён пацікавіўся, ці можа разлічваць на ўласнае жыллё. На цперашні момант Юген жыве разам з бацькамі і малодшай сястрой. Жылая плошча кватэры, у якой яны жывуць, — 40,7 квадратных метра.

Як узеў у курс справы намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Геннадзь ТРУБИЛА, які прысутнічаў на прыёме грамадзян, калі скуплены даход сям'і не перавышае бюджэтны пражытковага мінімуму, то малады чалавек мае права стаяць на ўліку тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. Аднак размова ідзе пра сацыяльнае жыллё.

Юген Баешка сказаў, што на такім ўліку ён не знаходзіцца. Наталля Качанова выказала занепакоенасць тым, што людзі не ведаюць аб сваіх правах, а таму не становяцца на чаргу па паляпшэнні жыллёвых умоў. Старшыня Савета Рэспублікі паведаміла маладому чалавеку, што яму дапамогуць сабраць дакументы, неабходныя для таго, каб стаць на чаргу. Затым Югену падбярдуць варыянт сацыяльнага жылля. «Паспрабуем дапамагчы вам», — заўважыла напрыканцы спікер.

...І так — кожнаму, хто прыйшоў на прыём. А людзей, паверце, было нямяла. Грамадзяне давораюць парламентарыям: яны ведаюць, што іх не толькі выслушаюць, але і дапамогуць знайсці шляхі вырашэння той ці іншай праблемы. У Савеце Рэспублікі дзверы адчыняюцца нават для тых, для каго яны ўжо неаднойчы зачыняліся ў іншых месцах.

Вераніка КАНЮТА.
Фота Югена ПЯСЦКАГА.

ЗВЯЗДА

Ад медабслугоўвання да рыбалкі

З чым звярталіся людзі на прамую тэлефонную лінію да старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзіміра Цярэнцьева

Фота: Віцебск весты.

«Прамая лінія — гэта эфектыўны інструмент непасрэднага ўзаемадзеяння з насельніцтвам на адлегласці. Многія людзі з раёнаў нашай вобласці з розных прычын не могуць наведаць прыём грамадзян, таму такая форма работы будзе актуальна заўсёды, хоць званкоў з кожным разам паступае ўсё менш. Гэта з'яўляецца паказчыкам таго, што пытанні, якія ўзнікаюць, мы стараемся вырашаць аператыўна», — падкрэсліў кіраўнік дэпартацыйнага корпуса паўночнага рэгіёна.

На здзіўленне, з васьмі званкоў не было ні адной прэтэнзіі да работы жылёва-камунальнай гаспадаркі, якая звычайна падзірае ў рэйтынгу праблемных пытанняў. Жыхар аграгарадка Копысь Аршанскага раёна адзначыў, што прадстаўнікі аблвыканкама недастаткова часта праводзяць прыёмы грамадзян у Оршы, каб усе жадаючыя маглі звярнуцца. Мужчына і сам з-за недастатковага інфармавання праз сродкі масавай інфармацыі не трапіў у студзень на прыём да намесніка старшыні аблвыканкама. «Варта падкрэсліць, што Орша знаходзіцца ў цэнтры ўвагі не толькі кіраўніцтва Віцебшчыны, але і розных службаў і арганізацый, якія рэгулярна прымаюць прапановы па ўдасканаленні ўзроўню жыцця ў раёне», — адзначыў Уладзімір Цярэнцьеў і запэўніў, што ў красавіку ў рамках Адзінага дня інфармавання асабіста наведае Копысь разам з кіраўнікамі ўпраўленняў вобласці.

У жыхароў Чашніцкага раёна сапсела калектыўнае «рыбнае» пытанне. Возера Лукомльскае, якое з'яўляецца месцам прыцягнення не толькі мясцовых аматараў «мокрага палявання», але і рыбакоў з Мінска і нават Расіі, больш за пяць гадоў таму было ўзята ў арэнду. Як вынік — арандатары ўвялі платную рыбалку, што стварыла сярэд мясцовых жыхароў — і не толькі — грамадскі рэзананс. Ні для каго не сакрэт, што амаль усе азёры цяпер знаходзяцца ў арэнды — гэта правільна, у кожнага воднага аб'екта павінен быць свой гаспадар, які будзе сачыць і за арганізацыяй парадку ў прыбярэжнай зоне, і за рыбнай разнастайнасцю, якая каштуе вялікіх грошай. Напрыклад, Лукомльскае зарыбілі сцерлядзю, таўсталобікам, карпам і шчулаком. Свядомасць мясцовых жыхароў, для якіх рыбалка заўсёды была спосабам заробку і адпачынку, не змагла пераключыцца так хутка на тое, што трэба плаціць. Арандатарам паступалі пагрозы ад рыбакоў, калектыўныя скаргі накіроўваліся ў мясцовыя органы ўлады, і быццам бы пытанне было вырашана — для мясцовых жыхароў дзейнічалі льготныя абанементы. Аднак цяпер па Новалукомлі пракацілася другая хваля незадаволенасці — развае наведванне возера з мэтай парыбачыць каштуе 2,50 рубля. Сума невялікая, аднак для пенсіянераў, якія прывыклі практычна штодня адпачываць з вудай, — даволі істотна. Старшыня абласнога Савета дэпутатаў паабядаў жыхарам Чашніцкага раёна паспрыць у вырашэнні дадзенага пытання.

Адрозна два званкі, якія паступілі на прамую лінію, датычыліся аховы здароўя,

прычым пытанні ўскосна перасякаліся, закранаючы не столькі недахопы ў рабоце медыкаў, колькі стаўленне грамадзян да ўзніклых праблем. Так, жыхарка Віцебска наракала, што паліклініку, якая знаходзіцца блізка ад яе дома, пераносяць. Раней пажылым грамадзянам было вельмі зручна ў крокавай даступнасці наведаць масаж, неабходныя стацыянарныя працэдур, а цяпер да ўрачоў прыйдзеца ехаць некалькі прыпынкаў.

Справа ў тым, што цяперашні будынак, у якім размяшчаецца паліклініку, патрабуе капітальнага рамонта, і габарыты памяшканняў перавышаюць існуючы там медыцынскі персанал — адным словам, тэрыторыі аб'екта аховы здароўя больш, чым патрабуецца. У сувязі з гэтым і было вырашана перанесці паліклініку ў новае камфартабельнае памяшканне, якое знаходзіцца ад месца пражывання жанчыны за некалькі прыпынкаў, а не на іншым канцы горада.

З падобным пытаннем звярнулася і жыхарка Рубы (пасёлак, які знаходзіцца ў мяжы Віцебска): яна папрасіла паспрыць у накіраванні ў шостую паліклініку ўрача-рэўматолага, таму што пакуль жыхары Рубы вымушаны ездзіць па ўсім горадзе ў пошуках спецыяліста, а рабіць тое з болей у нагах вельмі цяжка. Прычым жыхары просяць накіраваць доктара ў віцебскую паліклініку не на шэсць дзён у тыдзень, а каб ён мог прымаць пацыентаў хоць бы два-тры дні, яны гатовыя пры неабходнасці ездзіць на прыём за 17 кіламетраў. «Вядома, ўрача мы накіроўваем неадкладна. Важна, каб у кожнай установе аховы здароўя аказвалася неабходная насельніцтву дапамога», — адзначыў Уладзімір Уладзіміравіч.

Жыхары Баронікаў папрасілі дапамогі ў вырашэнні праблемы бадзяжных сабак, якія тэрарызуюць мінакоў каля газанапаўняльнай станцыі. Грамадзяне звярталіся і ў міліцыю, і ў мясцовыя органы ўлады, — адказу няма. Сабак падкармліваюць і трымаюць у якасці аховы на гэтай самай станцыі, але без прывязі, што істотна ўскладняе шлях на прыпынак, які размешчаны побач.

Жыхарка Мёрскага раёна прасіла аказаць садзейнічанне ва ўстаноўцы электракатла, а жанчына з Віцебска звярнулася з традыцыйным ужо на працягу 20 гадоў пытаннем: што рабіць з чэжамі жылля, якія захаваліся да гэтага часу. «Калісьці быў бум на звароты з нагоды чэжаў, некалькі разоў падаўжалі тэрмін іх выкарыстання, але да гэтага часу ўзнікаюць падобныя пытанні. Чэкі сёння страцілі сваю каштоўнасць, у кожнай праблемы ёсць свой тэрмін вырашэння», — расповёў кіраўнік дэпартацыйнага корпуса.

Пенсіянер з Віцебска звярнуўся на прамую лінію з пытаннем аб выхаванні падрастаючага пакалення, а канкрэтна — чаму моладзь не ступае ў транспарце месца пажылым. З такім пытаннем мужчына ўжо звяртаўся ў Савет дэпутатаў, на яго адрагавалі неадкладна — у грамадскім транспарце рэгулярна трансляруюцца галасавыя паведамленні аб неабходнасці саступаць месцы інвалідам, пажылым людзям, пасажырам з дзецьмі і цяжарным жанчынам. Аднак, на думку мужчыны, такая форма работы з моладзю належнага эфекту не прыносіць, і варта было б стварыць рыдэй, якія маглі б правяраць у транспарце, ці прыслухоўваюцца да гэтага маладыя людзі.

Падчас трохгадзінняй тэлефоннай лініі гучалі словы падзякі за аказаную раней дапамогу на адрас старшыні, службаў і арганізацый, мясцовых органаў кіравання.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА.

Пад эгідай «Цягніка Памяці»

Сенатары ўзялі ўдзел у адборачным туры беларуска-расійскага патрыятычнага праекта

У Гродзенскай вобласці вызначаны дзесяцікласнікі, якія адправяцца ў падарожжа па знакавых мясцінах Беларусі і Расіі ў рамках культурна-адукацыйнага праекта «Цягнік Памяці-23». Падчас дзялогавай пляцоўкі прэтэндэнты мелі магчымасць задаць пытанні парламентарыям і прадстаўнікам мясцовых органаў ўлады.

Сёлета патрыятычны цягнік збярэ сваіх юных пасажыраў другі раз. Трэба сказаць, што першае падарожжа выклікала даволі вялікі асяцяж у маладзёжным асяроддзі. Мабыць, няма такога дзесяцікласніка, які б не марыў адправіцца ў гэту незвычайную і цікавую паездку. Дарэчы, чаму менавіта толькі згаданая катэгорыя школьнікаў абрана для ўдзелу ў праекце? Падчас дзялогавай пляцоўкі начальнік галоўнага ўпраўлення адукацыі Гродзенскага аблвыканкама Руслан АБРАМЧЫК растлумачыў, што ў дзесяцікласнікаў яшчэ няма такой вучэбнай нагрузкі, як, напрыклад, у выпускнікоў, якім трэба здаваць экзамены. Да таго ж была абавязковая ўмова, каб удзельнікі былі не малодшыя за 14 гадоў: гэты ўзрост прадугледжвае пэўную самастойнасць і правую адказнасць.

Увогуле жадаючых было вельмі шмат, паведаміў кіраўнік абласной адукацыі. Завесці тысяч дзесяцікласнікаў Гродзеншчыны ў адборы ўдзельнічала ажно 800 чалавек. Прытым, што з вобласці паедзе толькі восем вучняў, можна ўявіць, што гэта за конкурс. Канчатковых прэтэндэнтаў урэшце было вылучана амаль 50 чалавек. Гэта дзесяцікласнікі ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі, якія паспяхова вучацца, добра паказалі сябе ў грамадскай, спартыўнай, валанцёрскай дзейнасці, з'яўляюцца лідарамі вучнёўскага самакіравання, актывісты грамадскіх арганізацый, вучні ваенна-патрыятычных і кадэцкіх класаў, члены Маладзёжнага парламента.

Як выбраць з іх толькі восем? Вядома, праз конкурс. Для таго каб вызначыць найлепшых, была падрыхтавана пэўная конкурсная праграма — як пазнавальная, так і творчая. У яе рамках кожны ўдзельнік расказвае пра сябе, паказвае свае веды аб гісторыі дзяржавы і падзеях Вялікай Айчыннай вайны, бо менавіта дадзенай тэме прысвечаны праект «Цягнік Памяці». Акрамя таго, канкурсанты дэманструюць свае творчыя здольнасці — яны будуць дарэчы ў ходзе паездкі. Абавязкова ўлічваецца той багаж дасягненняў, які набыты вучнем за 10 гадоў вучобы.

Член Савета Рэспублікі, удзельнік «Цягніка Памяці-2022» Віктар ЛІСКОВІЧ адзначыў, што такі высокі конкурс невыпадковы, ён сведчыць аб унікальнасці і папулярнасці праекта. Сенатар нагадаў, што беларуска-расійскі праект пад патранатам Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Наталі Качанавай і Старшыні Савета Федэрацыі Федэральнага сходу Расіі Валяціны Матвіенкі. Праект паспяхова стартаваў летась і выклікаў вялікую зацікаўленасць у абедзвюх краінах. За два тыдні 200 яго ўдзельнікаў праехалі больш за 6 тысяч кіламетраў, наведвалі 15 гарадоў са славамі вайнавай гісторыі.

За незвычайным падарожжам актыўна назіралі тысячы маладых людзей з Беларусі і Расіі. Сёлета ў праграму будуць унесены некаторыя змяненні. Яны датычацца як складу ўдзельнікаў, так і маршруту цягніка. Мяркуюцца, што сёлета да беларуска-расійскага праекта далучацца па 12 прадстаўнікоў Арменіі, Кыргызстана і Казахстана, з Беларусі — 55 чалавек. Такім чынам, у праекце будзе ўдзельнічаць пяць краін. Віктар Лісковіч выказаў меркаванне аб далейшым пашырэнні спісу ўдзельнікаў праекта з ліку былых

рэспублік Савецкага Саюза. Такія планы стаяць да 2025 года.

Таксама вырасце колькасць прыпынкаў цягніка. Адным з ключавых момантаў стане наведванне мемарыяльнага комплексу «Хатынь». У маршруце — Полацк, Уфа, Ніжні Ноўгарад, Курск, Валгаград, Мінск, Масква і іншыя знакавыя гарады. Але месца старту цягніка застанецца нязменным. Як і летась, ён будзе дадзены з Брэсцкай крапасі 22 чэрвеня.

Таксама Віктар Лісковіч падкрэсліў, што сёлета на сустрэчах з удзельнікамі праекта будзе задзейнічана вялікая колькасць моладзі, плануецца анлайн-трансляцыі з месцаў падзей, шырокая інфармацыйная падтрымка.

Што датычыцца адзення ўдзельнікаў праекта, яна застаецца такой самай, як летась, з тым жа лагатыпам. Кожны атрымае камплект па сваім памерам. Дарэчы, форма для ўдзельнікаў з усіх пяці краін будзе пашытая беларускім бокам.

Важнасць патрыятычнага кірунку праекта адначасна падчас дзялогавай пляцоўкі член Савета Рэспублікі, дырэктар Гродзенскага абласнога драмтэатра Ігар ГЕДЗІЧ. Ён лічыць, што такі акцэнт сёння як ніколі актуальны, асабліва ў маладзёжным асяроддзі. У яго ёсць свой наезд удзельнікам «Цягніка Памяці»:

Фота: ВІТА

—Трэба ведаць сваю гісторыю, ганарыцца сваёй зямлёй, таму што ў жыцці бываюць сітуацыі, калі прыходзіцца адстойваць сваю радзіму. Асабліва ў тых выпадках, калі краіну імкнуча прынізіць. Трэба ўмець адказаць на такія выпадкі. Напрыклад, добра ўсведамляць, што пры вызваленні Польшчы загінула каля 600 тысяч савецкіх воінаў, і ў той жа час нашу краіну не запрашаюць на памятных мерапрыемствах, у Еўропе зносяць помнікі салдатам-вызваліцелям. Па ўсіх падобных момантах павінен быць адпаведная рэакцыя, мы павінны адстойваць сваю краіну.

Прэтэндэнты і самі добра разумеюць адказнасць місіі. Яны бачаць перад сабой прыклад папярэдняга складу ўдзельнікаў «Цягніка Памяці». Пасля паездкі па ўсёй сістэме адукацыі з восені мінулага года прайшоў шэраг мерапрыемстваў, у тым ліку ў рамках праекта «Школа актыўнага грамадзяніна». Удзельнікі «Цягніка Памяці» разам з педагогамі наведвалі вучнёўскія калектывы, расказалі аб сваім вопыце ўдзелу ў праекце. Гэта не магло не зацікавіць слухачоў. Таксама ва ўсіх установах адукацыі былі арганізаваны тэматычныя выставы з самымі яркімі момантамі падарожжа.

— Удзельнікі «Цягніка Памяці» будуць і надалей запатрабаваныя, — упэўнены сенатар Віктар Лісковіч. — Думам, праз некалькі гадоў мы пачнем ладзіць злёты на абласным узроўні, а потым, магчыма, і на ўзроўні краіны. Відавочна, што фарміруюцца новы рух маладых людзей пад эгідай «Цягніка Памяці».

А ў Маладзёжным парламенце Гродзеншчыны ўжо ёсць ідэя зладзіць абласны агітбу з удзельнікамі патрыятычнага цягніка, каб папулярызаваць дадзены рух ва ўсіх раёнах вобласці.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

ЧАВУСКІЯ РЭКОРДЫ

Абласныя лыжныя гонкі «Магілёўская лыжня — 2023» парадавалі азартам, эмоцыямі, смачнай кашай і гарбатай

Чавусы вядомыя ў краіне як цэнтр развіцця біятлона, тут функцыянуе адна з моцных дзіцяча-юнацкіх школ па гэтым відзе спорту. Адсюль выйшлі вядомыя на ўвесь свет сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў у Ванкуверы Сяргей Новікаў, алімпійская чэмпіонка Дзінара Алімбаева. Некалькі гадоў таму спартыўную базу школы істотна ўмацавалі, цяпер тут свайго роду міні-Раўбічы, дзе праводзяцца гульні не толькі раённага маштабу. Гэтым разам цэнтрам увагі стала лыжаролерная траса, дзе рэкорды ставілі прадстаўнікі выканаўчай улады, дэпутаты, праваахоўнікі, ратавальнікі і ўсе ахвотныя. Эстафетныя забегі рабіліся на 1000 метраў, была магчымасць паўдзельнічаць і ў індывідуальных гонках.

Непасрэдны ўдзел у абласных лыжных спаборніцтвах прынялі 27 камандаў — каля 500 чалавек з усёй вобласці, а з улікам бальешчыкаў, па некаторых падліках, наогул каля тысячы.

Ганаровымі гасцямі вялікага спартыўнага свята сталі старшыня Магілёўскага аблвыканкама Анатоль Ісачанка, старшыня Магілёўскага аблсавета дэпутатаў Ірына Раінчык, намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Валерый Малашка, начальнік упраўлення спорту і турызму Магілёўскага аблвыканкама Сяргей Новікаў.

— Падобныя мерапрыемствы трэба праводзіць, — аргументаву

Фота з сайта magilev.by

у сваёй прамове Анатоль Ісачанка. — Яны дапамагаюць папулярызаваць здаровы спосаб жыцця. Спорт адыгрывае вялікае значэнне ў жыцці нашай краіны. Яму ўдзяляецца значная ўвага з боку дзяржавы.

Першымі на старт выйшлі каманды раёнаў з удзелам іх кіраўнікоў або намеснікаў. Каманды спаборнічалі ў змешанай эстафеце, было відаць, з якім азартам і натхненнем яны змагаліся за перамогу. Гэтым разам не было роўных лыжнікам Круглянскага раёна, яны і сталі лідарамі. На другім месцы — прадстаўнікі Глускага раёна, на трэцім — Быхаўскага.

У другім забегу прынялі ўдзел каманды структурных падраздзяленняў Магілёўскага аблвыканкама. Перамагла каманда апарату аблвыканкама, на другім месцы — прадстаўнікі камітэта па архітэктуры і будаўніцтве, трэція

фінішавала каманда галоўнага ўпраўлення па адукацыі.

У спаборніцтвах сярод прадстаўнікоў сілавых структур найлепшы вынік — у каманды ўпраўлення УУС Магілёўскага аблвыканкама. На другім і трэцім месцах — прадстаўнікі КДБ па Магілёўскай вобласці і абласнога ўпраўлення МНС.

Не менш відовішчымі былі масавыя гонкі сярод аматараў, у якіх бралі ўдзел прадстаўнікі ад 18 і да 70 гадоў.

Старшыня Круглянскага раённага Савета дэпутатаў Сяргей ХРАМЦОЎ на працягу 20 гадоў нязменна ўдзельнік лыжных спаборніцтваў — і раённых, і абласных.

— Гэта адзін з маіх любімых відаў спорту з часоў вучобы на факультэце фізвыхавання Магілёўскага тады яшчэ педінстытута, — адзначаў ён. — З тых часоў падтрымліваю форму. Наогул, люблю зіму за магчымасць

захапленне сваім дзеям, традыцыя працягнаецца, лыжныя свята будзе існаваць і надалей. Яно вельмі яскравае, атмасфернае, а галоўнае — вельмі карыснае для здароўя. Падыхаць свежым паветрам, прамацца з ветрыкам на лыжах, палюбавацца прыродай і адчуць сябе яе часцінкай — што можа быць лепш?

У раёне паклапаціліся, каб свята было не толькі відовішчым, але і хлебасольным. Валанцёры Чырвонага Крыжа частавалі гарачай гарбатай. Гандлёвыя аб'екты прапагандвалі розныя прысмакі. Не абышлося без смачнай кашы, якой можна было падсілкавацца бясплатна.

— Спорт не толькі гуртуе калектывы, але і нацэлюе яго ў рабоце на камандны вынік, — перакананы старшыня Чавускага райсавета дэпутатаў, старшыня Магілёўскай абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў Анатоль МАЦЮЛІН. — «Магілёўская лыжня — 2023» чарговы раз даказала гэта, падарыла ўдзельнікам незабыўныя эмоцыі і выдатны настрой. А для навучанцаў нашай Чавускай абласной сярэдняй школы, дзе выхоўваюцца будучыя біятланісты і якім, па сутнасці, належыць гэтая база, было вельмі прыемна ўбачыць, якая вялікая ўвага ўдзяляецца абранаму імі віду спорту. Гэта стала яшчэ адным моцным стымулам.

Нэлi ЗIГУЛА.

ТУРНІР У ПАМЯЦЬ ПРА ЗЕМЛЯКА

Штогадовыя спаборніцтвы па валеjbоле ў Павіцці становяцца святам спорту і здаровага спосабу жыцця

Ужо не першае дзесяцігоддзе ў аграгарадку Павіцце Кобрынскага раёна праходзіць турнір па валеjbоле. Арганізатарам мерапрыемства выступае Павіццёўскі сельскі Савет. Яго старшыня Раіса ДЗЯЦУК расказала карэспандэнту «МС», што турнір цяпер праводзіцца ў памяць пра яго заснавальніка, настаўніка фізкультуры Уладзіміра Брышцену.

Уладзімір Васілевіч быў не проста вясковым настаўнікам — ён быў вельмі паважаным, аўтарытэтным чалавекам. Заўчасна пайшоў з жыцця, але пасля сябе пакінуў вучняў, паслядоўнікаў і галоўнае — традыцыю любові да фізкультуры і спорту. Калега і сябар Уладзіміра Брышцену Мікалай Чопік, які на гэты раз выступіў суддзёй спаборніцтваў, падчас адкрыцця мерапрыемства добрым словам згадаў Уладзіміра Васілевіча:

— Мы былі не проста калегамі, а сябрамі з дзяцінства, хадзілі ў адну школу. Любоў да заняткаў фізкультурай некалі прывіў нам школьны настаўнік. Тады ў Павіцці на кожным роўным лапкі змялі гулялі ў футбол, хакей, валеjbол, ствараліся

вулічныя каманды. Ніхто не сядзеў дома... У канцы 1980-х — пачатку 1990-х усё гэта стала паступова згасаць і адрадылася толькі з прыходам Уладзіміра Брышцену на пасаду калгаснага інструктара па спорце. Потым Уладзімір Васілевіч стаў настаўнікам, і школьная спартыўная зала зрабілася месцам прыцягнення ўсёй моладзі. Дзе яшчэ знойдзецца вёска, у якой ёсць ажно чатыры валеjbольныя жаночыя каманды? А ў Павіцці дзясучаты трэніруюцца вечарамі, ніхто іх не заахвочвае, ніхто не прымушае.

Заняткі сталі неад'емнай часткай вясковай культуры.

Сапраўды, да турніру тут рыхтуюцца, нібы да свята. Вось і на гэты раз у Павіцце прыехала шмат гасцей, знайшліся спонсары добрага справы. У ліку апошніх — Кобрынскі хлебазавод, які ўзнагародзіў кожную з удзельніц салодкім сувенірам. У спартыўную залу школы прыйшоў шмат бальешчыкаў — родных, сяброў, суседзяў удзельніц камандаў. Спаборніцтва атрымаліся азартнымі і відовішчымі.

Першае месца заваявалі спартсменкі ААТ «Дняпроўска-Бугскае», сярэбраным прызёрам стала каманда Павіццёўскай сярэдняй школы, на трэцім прыступцы аказалася каманда «Павіцянчака». Акрамя дыпламаў, кубкаў, медалёў і заахвочвальных прызюў ад спонсараў, усе атрымалі зарад пазітыву.

Варта сказаць, што Павіцце, дзе пражывае каля 1200 чалавек, утварае сельсавет. Аўтару гэтых радкоў не раз даводзілася бываць у сельсаветах, якія складаюцца з трох, а то і чатырох дзясучаў вёсак. У Баранавіцкім раёне, напрыклад, ёсць сель-

савет, у склад якога ўваходзіць паўсотні населеных пунктаў. А самадастатковасць Павіцця, відаць, абумоўлена яго геаграфічным становішчам. Яно размешчана крыху ўбаку ад іншых вёсак, схавалася за лясамі і балотамі на самым поўдні Кобрынскага раёна, на мяжы з Украінай. Тут з павагай ставяцца да традыцый і звычай прадкаў і разам з тым чулыя да ўсяго новага.

Паводле слоў кіраўніка мясцовай улады Раісы Дзясук, тутэйшыя кабеты, якія спрас за рулём, у час хуткаснага інтэрнэту не лічаць сябе прывіццэўкамі. І іх павальнае захапленне фізкультурай і спортам — таму пацвярджэнне.

Сёння ў мясцовай сярэдняй школе разам з садком навучаецца і выхоўваецца каля 150 дзясцей. Ёсць амбулаторыя, пошта, аддзяленне банка, працуюць чатыры крамы. Не закрывалі і лазню, што цяпер — рэдкасць. Працуюць вяскоўцы ў сельгаспрадпрыемстве, лясніцтве, на тэрыторыі ёсць чатыры фермерскія гаспадаркі, дзейнічаюць індывідуальныя прадпрыемствы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ
Аляксандр Мікалаевіч.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 10.681.

Нумар падпісанні ў 19.30
28 лютага 2023 года.

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу

Аукцион состоится **20.03.2023 г. в 11.00** по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок: 55-87-71

Наименование, характеристика предмета аукциона	ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 400/С77238 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин), площадью 102,7 кв. м, Гродненский р-н, Сопоцинский с/с, д. Доргунь, 17. ЛОТ № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 422076203601000080, площадью 0,0948 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания магазина), расположенном по адресу: Гродненский р-н, Сопоцинский с/с, д. Доргунь, 17. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в водоохранных зонах рек и водоемов. Начальная цена продажи – 23 164,80 руб. (двадцать три тысячи сто шестьдесят четыре рубля восемьдесят копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 2 316 руб. (две тысячи триста шестнадцать рублей)
Наименование, характеристика предмета аукциона	ЛОТ 2: капитальное строение, инв. № 400/С-141392 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин), площадью 192,6 кв. м, Гродненский р-н, Вертиглишинский с/с, д. Житомля, ул. Школьная, 2. ЛОТ № 3 расположен на земельном участке, кадастровый № 4220813056010000258, площадью 0,0478 га (назначение – эксплуатация и обслуживание магазина), расположенном по адресу: Гродненский р-н, Вертиглишинский с/с, д. Школьная, 2. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в водоохранных зонах рек и водоемов. Начальная цена продажи – 28 599,84 руб. (двадцать восемь тысяч пятьсот девяносто девять рублей восемьдесят четыре копейки) с учетом НДС. Сумма задатка – 2 859 руб. (две тысячи восемьсот пятьдесят девять рублей)
Условия проведения аукциона:	оплату за приобретаемый объект производить путем перечисления денежных средств на расчетный счет Продавца, а также иными способами, не противоречащими действующему законодательству Республики Беларусь – расходы по государственной регистрации договора купли-продажи, перехода права собственности возлагаются на Покупателя; право собственности переходит к Покупателю после полной оплаты, передачи объекта и государственной регистрации данного права в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»; документом, подтверждающим передачу имущества, является акт приема-передачи. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона
Реквизиты для перечисления задатка	BY444818330120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белорусские железные дороги» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 16.03.2023 г. до 15.00
Объявление о проведении первого аукциона	было размещено в газете «Звезда» от 05.08.2022 г.
Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auctions/opyka/	

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by
Продавец	ЗАО «Альфа-Банк», 220013, г. Минск, ул. Сурганова, 43-47
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorg.by
Предмет электронных торгов: АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПОМЕЩЕНИЕ, инв. номер 500/D-708059852, общей площадью 562,7 кв. м, по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 177 – 62	
Начальная цена с НДС 20 %	1 643 920,90 белорусских рублей
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ» г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBYB2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи:	10 рабочих дней после электронных торгов
Условия оплаты предмета электронных торгов: если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи	
Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу www.ipmtorg.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену	
Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 2,5 % от цены продажи лота	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия	
Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звезда» от 13.01.2023 г.	
Дата и время начала и окончания электронных торгов	17.03.2023 г. с 10.00 до 12.00. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 16.03.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorg.by
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by
Продавец	ОАО «Сбер Банк», 220030, г. Минск, пр-т Независимости, 32А-1
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorg.by
Предмет электронных торгов:	
Здание банка (здание специализированное финансовое назначения) общей площадью 1 495 кв. м, инвентарный номер 240С-13689, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. Комсомольская, 11А. Составные части и принадлежности: тамбур, подвал, чердак, гараж.	Начальная цена с НДС 20 % 696 530,88 бел. руб.
Информация: при приобретении предмета аукциона, победителем аукциона или единственным участником аукциона заключается с Продавцом договор купли-продажи имущества, относящегося к предмету аукциона на сумму 6311,99 белорусских рублей с НДС 20 % . Состав имущества и цены размещены на сайте организатора аукциона www.cpo.by и www.ipmtorg.by.	
Обременение: аренда	
Сведения о земельном участке с кадастровым номером 24240000001000572: предоставлен на праве постоянного пользования для Оршанского отделения «Белпромстройбанка» общей площадью 0,0462 га	
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ» г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBYB2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи:	10 рабочих дней после электронных торгов
Условия оплаты предмета электронных торгов: не более 30 дней со дня заключения договора купли-продажи	
Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by	
Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 0,7 % от цены продажи лота	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия	
Дата и время начала и окончания электронных торгов	Начало торгов: 10.00 31.03.2023. Окончание торгов: 12.00 31.03.2023. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 29.03.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorg.by
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Организатор электронных торгов: Дукорский сельский исполнительный комитет, Минская обл., Пуховичский р-н, аг. Дукора, ул. Речная, 14, тел.: (801713) 63935, 31636, 8 (029) 2424313.
Оператор электронной торговой площадки: открытое акционерное общество «Белорусская универсальная товарная биржа».

Электронный адрес электронной торговой площадки: www.et.butb.by
Дата проведения электронных торгов: **4 апреля 2023 года.**
Время проведения электронных торгов устанавливается ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа» на электронной торговой площадке «БУТБ-Имущество»

Адрес земельного участка	Кадастровый номер; целевое назначение земельного участка; вид права	Площадь земельного участка, га	Инженерная инфраструктура (возможность подключения)	Начальная цена (рублей)	Задаток, руб.	Расходы по подготовке документации (рублей)
Минская область, Пуховичский р-н, аг. Дукора, ул. Школьная, уч. 27	624483402101001708	0,1256	Сети электро-снабжения	20000,00	2000,00	1743,30+ Стоимость объявления в СМИ и ЭТП
Минская область, Пуховичский р-н, д. Подлипки, уч. 1	624483405101000102	0,1477	Сети электро-снабжения, газо-снабжения	8000,00	800,00	1658,92+ Стоимость объявления в СМИ и ЭТП

Задаток для участия в электронных торгах перечисляется на текущий (расчетный) № BY60AKBB3012000006694000000 в ОАО «АСБ «Беларусбанк» в г. Минске, код АКBBVY2X, УНП 190542056, получатель платежа – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа».

Срок внесения задатка – до подачи заявления на участие в электронных торгах. Назначение платежа: внесение суммы задатка на участие в торгах. Окончание приема заявлений на участие в электронных торгах с прилагаемыми к ним документами – 30 марта 2023 года до 15.00.

Оплата стоимости предмета торгов осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время либо с участием представителя организатора в рабочие время (понедельник–пятница, 8.30–13.00, 14.00–17.30).

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, том числе земельных участков, утвержденных постановлением Совета министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608, и Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа» от 12.2.2015 № 143.

В течение десяти рабочих дней после утверждения протокола победитель электронных торгов (претендент на покупку) обязан:

- возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов;
- возместить расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого земельного участка;
- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка;
- внести плату за земельный участок, продаваемый в частную собственность.

После совершения победителем электронных торгов (претендентом на покупку) указанных действий, но не позднее двух рабочих дней, исполнительный комитет передает ему выписку из решения об изъятии земельного участка и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и один экземпляр протокола.

Затраты на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов, **подлежат возмещению** в порядке, предусмотренном в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ
Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП»
4 апреля 2023 г. в 15.00 проводит торги по продаже следующих объектов

№ л/п	Наименование объекта продажи	Начальная цена продажи с учетом НДС 20 %, белорусских рублей	Задаток, белорусских рублей
Лот № 1	Автомобиль «SKODA SUPER B», тип ТС – седан, год выпуска – 2011, регистрац. знак – 2662 BX-6, кузов (рама) № TMBAB43T3B9051776, инв. № 5409	17 640,00 (семнадцать тысяч шестьсот сорок рублей 00 копеек) в т.ч. НДС 2940,00 (две тысячи девятьсот сорок рублей 00 копеек)	1764,00 (одна тысяча семьсот шестьдесят четыре рубля 00 копеек)

Собственник имущества: ОАО «Бумажная фабрика «Снартак» 213004, Республика Беларусь, Могилевская обл., г. Шклов, ул. Фабричная, 26, УНП 700032335, тел. для осмотра объекта продажи +375447858611.

Организатор торгов: унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Цюльковского, 1.

Срок проведения торгов: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лот № 1 продается без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший самую высокую цену. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов, в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц) и индивидуальных предпринимателей; доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком. Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № BY55PJC830123018571000009333 в «Приорбанк» ОАО, ЦБУ 300г. Могилев, БИК: PJCBBY2X, УНП 700016628; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организуемых унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет сайте продавца по адресу: www.mogilev.cci.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты за предметы торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся 4 апреля 2023 г. в 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 209. **Последний срок подачи заявления – 3 апреля 2023 г. до 12.00.**

Регистрация участников торгов **4 апреля 2023 г.** с 14.30 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, к. 209, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок:
(022) 778042, +375296927492 (A1).

ДУКОРСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ПРОВОДИТ ПРЯМУЮ ПРОДАЖУ ОДНОКВАРТИРНОГО ЖИЛОГО ДОМА

в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 24.03.2021 г. № 116 «Об отчуждении жилых домов в сельской местности и совершенствовании работ с пустующими домами», п. 46 главы В Положения «О порядке продажи без проведения аукционов пустующих жилых домов, организации и проведения аукционов по их продаже», утвержденного Постановлением Совета министров Республики Беларусь от 23.09.2021 № 547 с понижением начальной цены.

№ л/п	Наименование	Адрес	Стоимость по рыночной оценке, рублей
1	Объект недвижимости: капитальное строение (жилой дом) с инвентарным номером 602/С-8130, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 624483403009601000072	Республика Беларусь, Минская область, Пуховичский район, д. Сетча, ул. Полевая, д. 26	1 125,00 белорусских рублей (одна тысяча сто двадцать пять белорусских рублей 00 коп.)

Продажа проводится без проведения аукциона в случае поступления по истечении тридцати календарных дней со дня опубликования информации заявления на приобретение пустующего дома со стороны любого лица. С ним заключается договор купли-продажи жилого дома. Заявления принимаются по адресу: 222840, ул. Речная, 14, аг. Дукора Пуховичского района Минской области. Эл./почта: dukorselsip@pukhovichi.gov.by. Телефон для справок: (8-01713) 63935, 31-636. При наличии нескольких претендентов на приобретение пустующего дома, его отчуждение будет осуществляться по результатам аукциона.

Фактары рызыкі маюць амаль усе

Як іх дапамагае выявіць дыспансерызацыя?

Збягучага года ўведзены новы парадак правядзення дыспансерызацыі. Чым ён адрозніваецца ад ранейшага? Што дапамагае выявіць? Колькі часу на практыцы займае дыспансерызацыя і якія абследаванні ўключае? Якія анкалагічныя захворванні можна выявіць падчас дыспансерызацыі? Пра гэта і іншае расказала галоўны ўрач 32-й гарадской клінічнай паліклінікі Мінска Ірына СВОРАБ.

— Новы парадак правядзення дыспансерызацыі накіраваны ў першую чаргу на выяўленне фактараў рызыкі неінфекцыйных хвароб. Калі раней мы праводзілі дыспансерызацыю, каб дыягнаставаць саму хваробу, то цяпер выяўляем прадвеснікі захворванняў, якіх яшчэ няма, — тлумачыць Ірына Вадзімаўна. — Робіцца гэта для таго, каб не развілося захворванне. Асноўнае, з чаго пачынаецца дыспансерызацыя, — анкетаванне. Па яго выніках мы выяўляем фактары рызыкі неінфекцыйных хвароб.

— **Якіх канкрэтна?**

— Чатырох асноўных груп захворванняў: сардэчна-сасудзістай сістэмы, анкалагічных, цукровага дыябету і хранічнай абструкцыйнай хваробы лёгкіх. У залежнасці ад выяўленых падчас анкетавання фактараў рызыкі фарміруецца аб'ём далейшых абследаванняў.

Важна дадаць, што, акрамя анкетавання, усім пацыентам вымяраюцца рост, вага, вызначаецца індэкс масы цела, вымяраецца акружнасць таліі, аглядаецца поласць рота для ранняй дыягностыкі перадухнутых утварэнняў. Пацыентам

старэйшым за 40 гадоў, праводзіцца вымярэнне ўнутрыбочнага ціску.

— **Якія дадатковыя абследаванні могуць прызначыцца?**

— Агульны аналіз крыві і мачы, кроў на глюкозу, электракардыяграма. Гэтыя аналізы праводзяцца ў паліклініцы ў дзень дыспансерызацыі. Калі пацыент

не нашча будзем рэкамендаваць, каб прыйшоў у зручны для яго час, калі ён будзе гатовы.

Таксама ў аб'ём дыспансерызацыі ўваходзіць флюараграфічнае абследаванне, якое праводзіцца штогод для кантынгенту з паргозамі, і адзін раз на тры гады — для ўсіх астатніх. Жанчынам трэба наве-

даць аглядаць кабінет ці гінеколага.

Акрамя таго, пацыентам пэўных груп і ўзростаў праводзіцца такія абследаванні, як мамаграфія (для жанчын 50—69 гадоў), даследаванне прастатспецыфічнага антыгена для выяўлення раку прастаты (у мужчын 45—65 гадоў) і аналіз калу на скрытую кроў (для жанчын і мужчын

пэўных шкодных звычак, фізічнай актыўнасці. Калі ў пацыента выявілі фактары рызыкі, яго запісваюць да ўрача агульнай практыкі ў зручны час. Далей ідзе медыцынскае назіранне. Пры неабходнасці ўрач прызначае дадатковыя абследаванні.

— **У пацыента ўжо можа быць захворванне, напрыклад, артарыяльная гіпертэнзія, ён пра яго ведае і п'е таблеткі. Яму патрэбная дыспансерызацыя?**

— Вядома, бо мы можам выявіць рызыку развіцця анкалагічнага захворвання або цукровага дыябету.

— **Як трапіць на дыспансерызацыю? Раскажыце на прыкладзе вашай паліклінікі.**

— У нас арганізавана работа трох кабінетаў. Два з іх прымаюць па запісе, яшчэ адзін адкрыты ў аддзяленні прафілактыкі для пацыентаў, якія прыйшлі без запісу ў даўрачбыны кабінет па выліску з медыцынскіх дакументаў, для правядзення прафілактычных медыцынскіх аглядаў.

Запісання пацыент можа як па тэлефоне, так і пры асабістым звароце ў стол даведка або на сайце паліклінікі. Акрамя таго, яго

могучь накіраваць і з прыёму ўрача. У нас маецца дзве групы дыспансернага назірання: ад 18 да 39 гадоў, якія праходзяць дыспансерызацыю адзін раз на тры гады, і ад 40 гадоў і старэйшыя, якія праходзяць яе штогод. У адпаведнасці з гэтым мы стварылі планы дыспансерызацыі. У групе, якая праходзіць яе раз на тры гады, узялі толькі трэці і размеркавалі па месяцах. У адпаведнасці з планамі мы адсочваем працэнт выканання. Медыцынскія сёстры запрашаюць на дыспансерызацыю пацыентаў са свайго ўчастка. Пакуль мы ідзем у адпаведнасці з графікамі: абследавана каля 14-15% пацыентаў.

Вольны час для запісу на дыспансерызацыю ёсць на ўсе дні, гэтая працэдура цалкам даступная.

— **А колькі займае дыспансерызацыя?**

— Анкетаванне і агляд — каля 15 хвілін. На працягу дня можна прайсці дадатковыя абследаванні. У рамках дыспансерызацыі работа лабараторыі арганізавана на цэлы дзень, як і работа флюараграфічнага кабінета і кабінета функцыянальнай дыягностыкі, дзе робіцца электракардыяграма. Ёсць магчымасць

зрабіць яе і ў кабінце дыспансерызацыі. Усё рэальна прайсці за адзін дзень.

Калі ў пацыента фактараў рызыкі не выяўлена, то ўсё завяршаецца на анкетаванні і аглядзе. Пацыент атрымлівае рэкамендацыі па здаровым спосабе жыцця, і абследаванне завершана. Праўда, трэба сказаць, што фактары рызыкі мае большасць пацыентаў. З чатырох тысяч праанкетаваных намі на пэўным этапе толькі ў 129 чалавек не выяўлена фактараў рызыкі.

— **Як працуюць кабінеты дыспансерызацыі?**

— З 8 да 20 гадзін на працягу ўсяго рабочага дня. Іх прапускная здольнасць — да 90 чалавек. Акрамя кабінетаў дыспансерызацыі, з улікам не вельмі адказных адносін пацыентаў да свайго здароўя і адсутнасці жадання прайсці дыспансерызацыю, яе праводзяць і ўрачы агульнай практыкі, і іншыя спецыялісты, да якіх звярнуўся пацыент са свайго боку. У іх ёсць магчымасць падключэння да Нацыянальнага партала электронных паслуг, дзе праводзіцца анкетаванне. Адпаведна, усе абследаванні, якія робяцца ў рамках дыспансерызацыі, могуць быць праведзены ў іншых кабінетах.

Скажыце, доктар...

КАШАЛЬ У ДЗЯЦЕЙ: ЛЯЧЫЦЬ ЦІ НЕ?

Кашаль у дзяцей — справа тонкая, скажа любы дасведчаны доктар. Сапраўды, ніводны іншы сімптом хваробы не мае столькі нюансаў. Сухі і вільготны, глухі і звонкі, моцны і слабы — можна пералічваць велізарную колькасць адценняў. Таму перш чым пачынаць лячыць кашаль, трэба зразумець яго прычыну. Разбіраемся, што варта абавязкова зрабіць, перш чым звяртацца па лекі, і што трэба ведаць аб прэпаратах перад тым, як ісці ў аптэку.

ЛІКВІДУЕМ ПРЫЧЫНУ

«Лекі ад кашлю» для ўрача гучыць гэтак жа недарэчна, як «лекі ад галавы» ці, напрыклад, «ад паносу». Ніводны доктар не можа прызначыць іх, не ўбачыўшы хворага і не ўяўляючы, аб якім кашлі і пра якую хваробу ідзе гаворка.

— Лечаць не кашаль, а хваробу, якая прывяла да яго ўзнікнення. Ёсць нешта, што раздражняе слізністыя абалонкі дыхальных шляхоў і прыводзіць да ўтварэння макроты і ўзнікнення кашлю, — тлумачыць **загадчыца 3-га педыятрычнага аддзялення 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі Мінска Людміла КІПЦЭВІЧ**. — Ліквідуем тое «нешта» — кашаль спыніцца. І тут ёсць некалькі варыянтаў. Пры бактэрыяльнай інфекцыі прызначаюцца антыбіётыкі, пры алергіі — супрацьалергічны прэпарат, пры віруснай інфекцыі проста чакаем, пакуль арганізм сам справіцца з вірусам, або прызначаем супрацьвірусныя прэпараты.

Такім чынам, трэба зразумець, што кашаль не пройдзе, пакуль не будзе ліквідавана яго прычына. Калі вы ці ваша дзіця кашляце таму, што ў пакоі вельмі суха, вы будзеце кашляць да той пары, пакуль не купіце ўільгатальнік, альбо пакуль не прыйдзе вясна і не адключыцца цэнтральнае ацяпленне.

ПАВЫШАЕМ ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ

У той жа час кашаль істотна пагаршае жыццё хворага дзіцяці і яго сваякоў. Таму проста цярдліва чакаць, пакуль кашаль пройдзе, не варта.

— Кашаль пры ВРЗ — не проста сімптом, які перашкаджае жыццю, гэта ключавы механізм актыўнай ачысткі дыхальных шляхоў. Таму галоўны прынцып сімптаматычнага лячэння кашлю — не ліквідаваць яго, а павышаць эфектыўнасць, — кажа ўрач. — Найважнейшая асаблівасць эфектыўнага кашлю — выдаленне назапашанай макроты.

Што вызначае эфектыўнасць кашлю?

○ Здольнасць кашляць, гэта значыць сіла кашлевага штуршка і магчымасць кашляць свядома. Чым большае дзіця, тым мацнейшыя дыхальныя мышцы і кашлевы штуршок, тым большы аб'ём паветра, што выдыхаецца. У немаўлят з адкашліваннем больш праблем.

○ Якасць макроты. Калі яна вадкая, адкашляцца лёгка, а кашаль эфектыўны. Густая — адкашляцца вельмі цяжка.

Таму часта надзвычай важна ўплываць на якасць макроты, каб яна стала больш вадкай, лягчэй адыходзіла. І тут важна падтрымліваць рэжым прахалоднага вільготнага паветра, што з'яўляецца прафілактыкай перасыхання макроты і слізніцы. Неабходна таксама шмат піць для забеспячэння нармальнай рэалагіі крыві.

— Калі дзіця цёпла адзетае, шмат п'е, у пакоі халаднавата і вільготна, гэта азначае, што амаль 90% мерапрыемстваў, накіраваных на сімптаматычнае лячэнне кашлю, вы ўжо ажыццявілі, — звяртае ўвагу ўрач.

ЦІ ПАТРЭБНЫЯ ТАБЛЕТКІ?

Існуюць дзве асноўныя групы лекавых сродкаў. Першая група — супрацькашлевыя сродкі, якія яго прыбіраюць. Другая — адхарквальныя лекі, якія паляпшаюць кашаль.

Першая група прызначаецца ў сітуацыях, калі кашаль не карысны, не мае фізіялагічнай мэтазгоднасці, не спрыяе выздараўленню, а толькі перашкаджае. Такіх выпадкаў няшмат. Самае відавочнае паказанне — коклюш. Акрамя таго, запаленне вонкавай абалонкі лёгкіх — плеўры. Таксама прэпараты першай групы прызначаюцца пры некаторых надзвычай небяспечных лёгчанных хваробах, які правіла, анкалагічных, і пры падрыхтоўцы да правядзення хірургічных або аталарынгалагічных маніпуляцый, калі інструмент уводзіцца ў дыхальныя шляхі.

Адхарквальныя сродкі прызначаюцца, калі трэба вывесці макроту з дыхальных шляхоў.

Асартымент адхарквальных сродкаў, якія ёсць у аптэчнай сетцы і рэальна выкарыстоўваюцца ў дзіцячым узросце, велізарны — некалькі сотняў прэпаратаў у самых разнастайных лекавых формах.

— Паказанні да ўжывання, выбар канкрэтнага прэпарата, працягласць выкарыстання, доза — усё гэта вельмі індывідуальна, вызначаецца дыягназам, цяжарам захворвання, узростам пацыента і самае галоўнае — ўрачом, — рэзюмуе Людміла Кіпцэвіч.

ХЛЕБ І МОВА

Жыхарка Ушаचाў Людміла ДУНЕЦ не першы год у хатніх умовах займаецца выпечкай хлеба па старажытных рэцэптах. Абуджаная памяць пра маленства, праведзенае ў бабулінай хаце з водарам свежага хлеба, натхніла былога віцебскага філолага вярнуцца на сваю малую радзіму і ўзнавіць бабулін занятак. Жанчына не толькі асвойвае новыя гатункі хлебных вырабаў, але і далучае дачку Любаву да сакральнага рамяства.

Людміла Дунец упэўнена: выпечка хлеба — найцікавейшы занятак для душы, сапраўдная творчасць. Да гэтай справы нельга падыходзіць без крэатыўу і адпаведнага настрою. Не трэба быць профі-пекарам альбо дыпламаваным тэхнолагам, а проста любіць гэты занятак, як любілі яго вясковыя жанчыны. Вядома, неабходна ведаць традыцыі, удаасканалвацца, шукаць сваю індывідуальную «разыначку». А калі знайсці і высакародную ідэю, тады хлеб будзе атрымлівацца сапраўдным боскім ласункам! Людміла адшукала «фішку» і сваю справу абзначыла адпаведным слоганам: «Традыцыя. Паззія. Зямля». Ідэя Людмілы простая і арыгінальная адначасова: праз адраджэнне народнай традыцыі хлебапячэння яна нясе веды пра свайго земляка Рыгора Барадуліна і яго паззію. Менавіта з барадулінскага верша запазычыла радок для назвы брэнда — «Жыта жыцця». У кожны пакет з хлебам гаспадыня кладзе надрукаваны на паперцы верш народнага паэта Беларусі, што вельмі падабаецца пакупнікам.

З хлебам Людміла шчыруе ў вольны час, у асноўны працую ў Доме культуры. У будучым хоча паставіць сваё хлебнае хобі на прафесійны падмурак, не баіцца канкурэнцыі з боку мясцовага хлебазавода, не турбуе яе і вялікая колькасць прадукцыі на прылаўках крам і супермаркетаў. Разумею, што ў наш час ручны працэс выпечкі запатрабаваны: пакупнік шукае здаровы і карысны прадукт. А калі дадаць да гэтага працэсу і духоўны складнік, хлеб займею сапраўдную гаючую сілу. Людміла кажа: «Ушаचना — пацалаваная Богам зямля, быццам бы сам Гасподзь узяў у жменьку гэты паэтычны дар і рассыпаў... Таму тут нарадзіліся такія волаты беларускай паззіі і літаратуры, як Еўдакія Лось, Пятрусь Броўка, Рыгор Барадулін і Васіль Быкаў. Я люблю іх творы і хачу, каб мае землякі таксама ведалі, любілі і ганарыліся. Родная мова і паззія — хлеб душы».

А што да тэхналогіі вырабу хлеба, у Людмілы Дунец выпечка заснавана на заквасцы, якую ў свой час сама «вывела і ўзгадавала». Яна пячэ трыццаць розных гатункаў хлябоў. Землякі любяць яе боханы і батоны з кменам, з ільняным насеннем і семкамі сланечніку, жытне-пшанічныя «кірлічыкі» з яблычным пірэ, хлеб з ільняной мукой і цёмным солдам, пшанічны сырны — асартыментная лінейка майстрыхі «зашкальвае» і сапраўды ўраджае.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20%, бел. руб.	Задаток бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.					
18	Туалетная кабина МТК «Стандарт» Escogr (зеленый) в разборе, инв. № 2783; туалетная кабина «Стандарт ЭС+», инв. № 2751; кабина умывальная «Стандарт» зеленая, инв. № 2572				595,20	59,52	29,76		
19	Туалетная кабина «Стандарт ЭС+», инв. № 2750; туалетная кабина МТК «Стандарт» Escogr (зеленый) в разборе, инв. № 2761; биотуалет МТК Escogr «Ecostyle» в сборе, инв. № 2966; биотуалет МТК Escogr «Ecostyle» в разборе (зеленый), инв. № 2915				883,20	88,32	44,16		
20	Кувоз К-375, инв. № 204; кувоз К-375, инв. № 112; инструменталка, инв. № 372; кувоз-375, инв. № 64; кунг, инв. № 1744				1660,80	166,08	83,04		
21	Стол обеденный МБ-16 1104х04745; стол обеденный МБ-16 1104х04745; эл. прибор, варочная панель «Гедест» СВН 3210 K17, 2 шт., инв. № 18142; тумба кухонная, 2 шт.; тумба кухонная				209,28	20,93	10,46		
22	Тумба стационарная ТС-04; тумба стационар. 400*800*750; тумбочка /бук/, 3 шт.				264,00	26,40	13,20		
23	Электродвигатель 30кВт 6У, инв. № 2416; труба элкс 38 0х2,5, 2 шт.; вибронаконечник, инв. № 1094				1305,60	130,56	65,28		
24	Инструменталка, инв. № 744				816,00	81,60	40,80		
25	Кунг автомобильный, инв. № 1101				480,00	48,00	24,00		
26	Вагон-бытовка №7, инв. № 2446; вагон-бытовка № 6, инв. № 2445				3648,00	364,80	182,40		
27	Инструменталка, инв. № 2439				489,60	48,96	24,48		
28	Инструменталка, инв. № 747				816,00	81,60	40,80		
29	Инструменталка, инв. № 1768				960,00	96,00	48,00		
30	Вагон-бытовка, инв. № 1312				960,00	96,00	48,00		
31	Бытовка строительная, инв. № 2396				892,80	89,28	44,64		
32	Инструменталка, инв. № 613				816,00	81,60	40,80		
33	Инструменталка, инв. № 523				816,00	81,60	40,80		
34	Кунг-бытовка, инв. № 509				480,00	48,00	24,00		
35	Инструменталка, инв. № 1705				816,00	81,60	40,80		
36	Инструменталка, инв. № 1424				816,00	81,60	40,80		
37	Инструменталка /Склад для инструмента № 7/, инв. № 2459				816,00	81,60	40,80		
38	Инструменталка /Склад для инструмента № 5/, инв. № 2413				489,60	48,96	24,48		
39	Инструменталка, инв. № 1026				816,00	81,60	40,80		
40	Инструменталка, инв. № 1275				816,00	81,60	40,80		
41	Станок деревообр. К-5-400, инв. № 449				2400,00	240,00	120,00		
42	Инструменталка, инв. № 746				489,60	48,96	24,48		
43	Инструменталка, инв. № 2409				422,40	42,24	21,12		
44	Инструменталка, инв. № 1803				710,40	71,04	35,52		
45	Бытовка строительная № 1, инв. № 2390				1536,00	153,60	76,80		
46	Инструменталка, инв. № 2405				566,40	56,64	28,32		
47	Инструменталка, инв. № 2408				960,00	96,00	48,00		
48	Бытовка Кунг на шасси, инв. № 2467				748,80	74,88	37,44		
49	Вагон-дм, инв. № 115				1536,00	153,60	76,80		
50	Кунг, инв. № 900				480,00	48,00	24,00		
51	Блок-контейнер 6*2,45, инв. № 1955				748,80	74,88	37,44		
52	Вагон-бытовка № 7, инв. № 2457				960,00	96,00	48,00		
53	Инструменталка /Склад для инструмента /, инв. № 2538				489,60	48,96	24,48		
54	Блок-контейнер, инв. № 493				748,80	74,88	37,44		
55	Инструменталка, инв. № 503				960,00	96,00	48,00		
56	Блок-контейнер Барман 1-2, инв. № 729				960,00	96,00	48,00		
57	Блок-контейнер «В», инв. № 601				576,00	57,60	28,80		
58	Блок-модуль СУ-85, инв. № 845				393,60	39,36	19,68		
59	Инструменталка, инв. № 1103				816,00	81,60	40,80		
60	Вагон-дм ЭРУП-5, инв. № 352				422,40	42,24	21,12		
61	Вагон-дм ЭРУП-5, инв. № 353				960,00	96,00	48,00		
62	Кунг-бытовка, инв. № 510				480,00	48,00	24,00		
63	Инструменталка, инв. № 369				816,00	81,60	40,80		
64	Кунг К-375 отряд ПР1 35, инв. № 310				480,00	48,00	24,00		
65	Инструменталка, инв. № 1772				816,00	81,60	40,80		
66	Инструменталка, инв. № 924				816,00	81,60	40,80		
67	Вагон-бытовка, инв. № 1903				1248,00	124,80	62,40		
68	Сундук для обуви конвективная СОК-30, инв. № 2679				681,60	68,16	34,08		
69	Бензопила Stihl MS361 шина цепь, 37 см защитный кожух, инв. № 2389				643,20	64,32	32,16		
70	Стеллаж архивно-складской, 5 шт.				326,40	32,64	16,32		
71	Инструменталка, инв. № 742				816,00	81,60	40,80		
72	Инструменталка, инв. № 511				816,00	81,60	40,80		
73	Инструменталка, инв. № 1391				816,00	81,60	40,80		
74	Шкаф комбинированный ШС.15, 11 шт.				1161,60	116,16	58,08		
75	Тумба прикроватная Т11010, 16 шт.				783,36	78,34	39,17		
76	Инструменталка, инв. № 1276				816,00	81,60	40,80		
77	Вагон-бытовка, инв. № 1992				960,00	96,00	48,00		
78	Инструменталка, инв. № 2175				816,00	81,60	40,80		
79	Инструменталка, инв. № 1104				816,00	81,60	40,80		
80	Инструменталка, инв. № 1391				816,00	81,60	40,80		

В отношении вышеуказанного имущества проводится вторые повторные торги. Стоимость снижена на 20%. Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 252 (29874) от 23.12.2022, стр. 15, № 23 (29903) от 04.02.2023, стр. 14

Местонахождение лотов №1-3, 5-23, 34-77, 79-82: Минская обл., Минский р-н, пос. Боровляны, ул. 40 лет Победы, 19; **лоты №4, 78:** Минская обл., Минский р-н, Боровлянский с/с, пос. Спальный, ул. Лагерная, 20; **лоты №24-33:** Минская обл., Минский р-н, пос. Сокол

Дата и время проведения торгов 14 марта 2023 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127

Срок приема заявлений и внесения суммы задатка с 10.00 11 марта 2023 года до 16.00 10 марта 2023 года

Условия для участия в торгах:
1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY36ALFA3012221557004070000, код банка ALFABY2X, код получателя - ООО «Фрондера», назначение платежа: ОТНН 40901. Задаток для участия в торгах по Лоту «...» - ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ», проводимых 14.03.2023.
2. Заявление на участие (на каждый лот отдельно) и необходимые документы (согласование о правах и обязанностях сторон в 2-х экземплярах (на каждый лот отдельно), копия платящего поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 1-2), копия свидетельства о государственной регистрации - для ИП и ор. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя ор. лица, копия Устава - для ор. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (202113), г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Заявления, не соответствующие условиям участия в торгах, принимаются организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой - дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефону: +375293082897; +375293085850.
3. К участию в торгах допускаются лица, участвующие в организации торгов в указанной в извещении о проведении торгов срок заявления с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наименьшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.
4. В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явились только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.
5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору торгов сумму задатка, затраченную на организацию открытого аукциона (вознаграждение аукциониста - затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста - 7% от конечной цены предмета торгов.
6. Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после взыскания задатка на организацию и проведение аукциона в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 15 (пятнадцати) календарных дней со дня проведения торгов.
7. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте <https://ortorg.by/info>.
8. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов - Андрей +375293042560.
9. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета министров Республики Беларусь от 08.01.2013 г. № 16.
9. Все мероприятия, связанные со снятием имущества с учета в уполномоченном государственном органе, осуществляет покупатель собственными силами и за свой счет на основании выданной документации.

ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ»
в лице ликвидатора - ООО «Партнер-Консалтинг»
тел.: +375713515452; +375293396845; e-mail: pc-be@tut.by
(220050, г. Минск, улица Широкая, д. 4, УНП 600013209)

Организатор аукциона 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ф. 8 (029) 308 28 97
• e-mail: info.ortorg@ortorg.by • сайт: <https://ortorg.by>
• telegram: <https://t.me/ortorg>

5 апреля 2023 г. Извещает о проведении аукционных торгов по продаже не завершённых строительных объектов незаконсервированных жилых домов, дач с продажей права аренды земельного участка в г. Гомель

№ лота	Наименование объекта/ адрес земельного участка, г. Гомель	Целевое назначение/ срок аренды	Кадастровые номер, площадь земельного участка	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку док-ци, руб.	Наличие ограничений, обременений
1	Не завершённый строительством жилой дом в районе индивидуальной жилой застройки Романовичи У-10 (по генплану) ул. Нарциссовая, 6	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома/ аренда сроком по 10 февраля 2122 года	34010000008002124 0,1083 га	7 970,95	1 514,48	4 797,45	Охранная зона объектов газораспределительной системы, санитарной охраны источников питьевого водоснабжения централизованных систем питьевого водоснабжения, обременения в связи с размещением на земельном участке не завершённого строительством здания многоквартирного жилого дома, следов земляных работ
2	Не завершённый строительством жилой дом в районе индивидуальной жилой застройки Романовичи У-775 (по генплану) ул. Бажачева, 34	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома/ аренда сроком по 10 февраля 2122 года	34010000008003161 0,0780 га	6 144,55	1 167,46	4 649,54	Охранная зона объектов газораспределительной системы, санитарной охраны источников питьевого водоснабжения централизованных систем питьевого водоснабжения, обременения в связи с размещением на земельном участке не завершённого строительством здания многоквартирного жилого дома, следов земляных работ

1. Организатор аукциона - коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее - государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»);

2. Аукцион проводится комиссией, созданной государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке продажи не завершённых строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичными торгами на земельном участке в г. Гомель, утверждённым постановлением Совета министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220.

3. Аукцион состоится 5 апреля 2023 г. в 14.30 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, при наличии не менее двух участников. Если заявление на участие подано только одним гражданином Республики Беларусь, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

4. К участию в аукционе допускаются граждане Республики Беларусь. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников, подавших в государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка в размере, указанном в извещении о отметки банка, на р/с BY74 BARB 3012 23000001 3000 0000 в филиале ГОУ ОАО «Белгоспромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК BARBВY2X. Получатель платежа - государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа - оплата задатка за участие в аукционе. Кроме того НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Белгоспромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 - для возврата задатка за участие в аукционе (в случае победы на аукционных торгах).

Перечень документов, предоставляемых участниками:
4.1 заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; граждан Республики Беларусь - копия паспорта, представителем гражданина - нотариально удостоверенная доверенность;
4.2. представителя или уполномоченные должностные лица Республики Беларусь - доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов.
5. Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором торгов Соглашение, определяющее взаимные права, обязанности и ответственность сторон, в процессе подготовки и проведения аукциона.
6. Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан:

6.1. В течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, в размере, определенном соответствующим протоколом аукционных торгов:
- часть оплаты за предмет аукциона (часть платы - в случае предоставления расписки по ее внесению в установленном порядке за земельный участок), за вычетом суммы, причитающейся за незавершённое строительство незаконсервированный многоквартирный жилой дом;
- часть платы за предмет аукциона - цена продажи не завершённого строительством незаконсервированного многоквартирного жилого дома, пропорциональная доле участника в начальной цене предмета аукциона, за вычетом расходов, понесенных на оплату оценок;
- возместить расходы, понесенные городским бюджетом на изготовление земельно-кадастровой документации и государственной регистрации земельного участка;
- компенсировать организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения (окончательный размер которых определяется до аукциона и фиксируется в соответствующих ведомостях ознакомления участников).

6.2. После совершения победителем аукциона действий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка, и предоставления организатору аукциона и в местный исполнительный комитет копии платящих документов, но не позднее двух рабочих дней, с ними в установленном порядке в соответствии с условиями аукциона местный исполнительный комитет заключает договор аренды земельного участка.

6.3. Гомельским горисполкомом может быть предоставлена расписка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления расписки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».

7. Заявления для участия в аукционных торгах принимаются государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 1 марта по 3 апреля 2023 г. включительно. Дни приема: **понедельник, среда, пятница** с 08.00 до 16.30 (обед 12.00-13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3-6, 3-14. Контактный телефон: +375 232 30-12-46.

Информация размещена на сайте: www.geodezentr.by, gombelbezem.by, gki.gov.by; газетях «Звязда», «Гомельские ведомости»

Нефармат

ЦЫВІЛІЗАВАНЫ ПАДЫХОД

Зранку, перш чым сесці за камп'ютар, выглядаю ў акно і назіраю цікавую карціну. Каля сцяны цахпаварховага будынка маладая жанчына курыць і размаіла па тэлефоне. Гэты будынак — гандлёвы аб'ект, а дзібелая маладзіца стаіць акурат побач з квадратным акном, у якое штодня разгружаюцца машыны з таварам. Усё б нічога, але, скончыўшы перакур, наша герайна не ідзе ў дзверы, якія знаходзяцца з другога боку будынка, а даволі грацыёзна падскоквае, хапаецца за нешта ўверсе, потым згінаецца і плаўна знікае ў памяшканні.

Акно тое размешчана не вельмі высока, але ж і не нізка. І калі раней яна не служыла ў дэсантных войсках альбо іншых падобных падраздзяленнях, то такое бездакорнае валоданне целам, тым больш у яе вагавой катэгорыі, несумненна, робіць ёй гонар.

Усмійнуўшыся ўслед, адразу ўспамінаю процілеглае: бабулеч у нашым двары, якія ўжо з цяжкасцю перастаюць ногі... Ёсць і значна маладзёжныя мужчыны і жанчыны з відэачымі праблемамі апорна-рухальнай сістэмы. На шчасце, усе яны жывуць у сем'ях — ну альбо маюць таго, хто можа дапамагчы. А вось з высокімі пажылымі і не зусім здаровымі людзьмі ўсё куды больш складана.

Цяпер ёсць вёскі, дзе наогул засталася тых людзей — на пальцах пералічыш. А калі пенсіянер жыве адзін альбо ён наогул адзінока? Выйсцем для многіх станавіцца пераезд да дзядзю, — калі яны ёсць, вядома. І людскія. Да іншых, ну, вельмі

разумеецца, лепш наогул не ехаць. Ёсць і добрыя, але, напрыклад, жывуць за мяжой. Сітуацыі вельмі розныя. Ды надыходзіць час, калі пажылому чалавеку цяжка становіцца весці нават немудрагелістую хатнюю гаспадарку, і аднойчы паўстае пытанне, як быць далей.

Цяпер у кожным раёне маюцца ўстановы, дзе людзі дажываюць свой век. Бальніцы сястрынскага догляду для многіх становяцца ратункам. Туды бяруць і зусім хворых, нават лжачых. Даводзілася бываць у іх: чыста, пацыенты выглядаюць дагледжанымі, але ўражанні ўсё адно застаюцца цяжкія. Там знаходзяцца самыя розныя людзі, у тым ліку тыя, хто вёў асацыяльны спосаб жыцця. Звычайна палаты разлічаны на многа ложкаў. Адным словам, нікому не пажадала б туды трапляць.

Ёсць у нас таксама розныя ўстановы інтэрнатнага тыпу, а вось нядаўна давалася пабываць у доме сумеснага пражывання для пажылых. І гэтая форма клопату пра людзей падалася надзвычай цывілізаванай. Раней яна была задумана і апрабавана як спосаб зімоўкі для вясковых пенсіянераў. Цяпер найчасцей насельнікі застаюцца на ўвесь год. Перавага такіх дамоў у невялікай колькасці жылцоў, якія разам набываюць прадукты харчавання, у кухні, набліжанай да дамашняй, у матчымасці камунікацыі. Шмат пераваг.

Першы раз была ў падобным доме гды два таму. Там у кожнага свая гісторыя. Адна жанчына, назавём яе Ганна Пятроўна, расказала, што пайшла, каб «насаліць» сваім дзецям, бо лічыла, што рэдка прыязджаюць, мала ўвагі ўдзяляюць,

не вельмі настойліва клічуць да сябе. А потым прывыкла, абжылася, перагледзела сваю аэчку сітуацыі. Дзеці фізічна не маглі ездзіць да маці кожныя выхадныя за 400 кіламетраў. А яшчэ давалася прызнаць, што не ўсёдзела б яна на дзвярцям паверсе цэлымі днямі: дачка з зяцем шмат працуюць, выязджаюць у камандзіроўкі. Самастойна гуляць жанчына не здолела б з прычыны хваробы ног: ні ў краму, ні ў аптэку. Выходзіць, мусіла б сядзець як прывязаная. А тут, паводле яе слоў, аказалася і нядрэнна — заўсёды ёсць з кім словам перакінуцца. Ганна Пятроўна з тых, хто збіраўся пераехаць у сацыяльную ўстанову толькі на зіму, а засталася на пастаяннае пражыванне. «Ніхто не ведае, як даведзца сустракаць старасць. Трэба толькі яе сустрэць дастойна», — гаварыла тады была педагог і работнік культуры.

Абмяркоўвалі дадзёную тэму нядаўна з калегай-аднакурсніцай і прыйшлі да высновы, што падобную форму сацыяльнай работы варта ўсяляк развіваць. У межэжы даўно паспяхова функцыянуюць рознага кшталту ўстановы для сатарэльных людзей рознага дастатку. І нам варта смялей ісці, у тым ліку на эксперыменты. Колькасць сталага насельніцтва расце, адсюль і патрэба. Для мяне ў такіх дамах непажаданай выглядае, скажам, палата на чатыры чалавекі. Лепей, вядома, каб кожны меў сваю асабістую прастору. Зразумела, што такое «задавальненне» будзе каштаваць даражэй. Я і кажу, што ўсяляк трэба развіваць і ўдасканальваць гэтую адносна новую форму работы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра
27 лютага.
Месяц у сузор'і Вадаліва.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.59	18.46	10.47
Віцебск —	7.51	18.34	10.43
Магілёў —	7.49	18.36	10.47
Гомель —	7.44	18.34	10.50
Гродна —	8.13	19.01	10.48
Брэст —	8.12	19.04	10.52

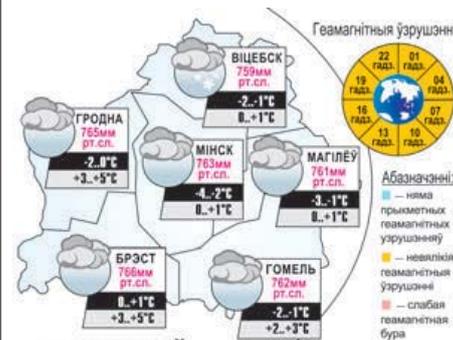
Імяніны

Пр. Данілы, Ільі, Паўла, Самуіла.
К. Антаніны, Фелікса.

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

...у суседзях

УСМІХНЕМСЯ

Сын скажаў мне, што іх пакаленне разумнейшае за наша, з чым я, у прычыне, пагадзіўся. Толькі звярнуў яго ўвагу на такі факт: раней у інструкцыі па эксплуатацыі аўтамабіля пісалі, як рэгуляваць клапанныя зазоры, а цяпер — што нельга піць ваду, калі акумулятары.

— Ты чаго такая? Што здарылася?
 — Падарыла мужу набор рыбалоўных блешняў.
 — Ну, усё правільна. Ён жа ў цябе гадоў дзесяць кожныя выхадныя на рыбалку з'язджае. Што не так?
 — Ды ён яго ў рукаў пакрыў, пакрыўці і пытаецца: «А што гэта такое?»

Даты Падзеі Людзі

1 САКАВІКА

1917 год — нарадзіўся Фёдар Іванавіч Шмакаў, беларускі акцёр і рэжысёр, народны артыст БССР і СССР. З 1939 года — у Дзяржаўным рускім драматычным тэатры Беларусі, з 1941-га — у Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Я. Коласа. Акцёр шырокага творчага дыяпазону. Зняўся ў кінафільмах «Узнятая цаліна», «Балтыйскае неба», «Людзі на балоце» і іншых. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР.

1918 год — убацьчы свет першы нумар грамадска-палітычнай і літаратурнай газеты «Дзяніца», органа Беларускага нацыянальнага камісарыята. Выдавалася ў Петраградзе і Маскве да 24 лютага 1919 года на беларускай мове штотыдзень, асобныя матэрыялы друкавалі на рускай мове. Выйшла 49 нумароў. Асвятляла барацьбу працоўных Беларусі супраць нямецкіх інтэрвентаў, дзейнасць Белнацкама і яго аддзяленняў, беларускіх аб'яднанняў і ўстанову Расіі, жыццё беларусаў-уцекачоў. Апублікавала «Дэкларацыю правоў працоўных і эксплуатаемага народа», тэкст Маніфэста Часовага рэвалюцыйнага рабоча-сялянскага ўрада Беларусі аб абвешчэнні БССР, пастанову Прэзідыума УЦВК аб прызнанні незалежнасці БССР, першыя пастановы беларускага саветаўскага ўрада і 1-га Усебеларускага з'езда Саветаў. Друкавала творы Я. Купалы, Ц. Гартнага, М. Гарэцкага, А. Гурло, навуковыя і публіцыстычныя артыкулы Я. Дылы, Я. Нёманскага і іншых.

1928 год — нарадзілася (г. Орша) Зоя Васілеўна Асмалоўская, беларуская актрыса,

заслужаная артыстка БССР. Працавала ў Гродзенскім абласным драматычным тэатры, з 1954 года — у Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя М. Горкага.

1965 год — распачата прамысловая распрацоўка нафты на першым у Беларусі Рэчыцкім радовішчы.

1325 год — Масква стала царкоўным цэнтрам Русі: князь маскоўскі Іван Каліта пераканаў мітрапаліта Пятра перанесці рэзідэнцыю з Уладзіміра ў Маскву.

1420 год — Папа Рымскі Марцін V заклікаў хрысціян да крыжовых паходаў супраць чэшскіх гусітаў. Гусіты выйшлі з кола прыхільнікаў магістра Пражскага ўніверсітэта Яна Гуса, пасля спалення якога на вогнішчы ў 1415 годзе яны масава распаўсюдзілі ў Чэшскім каралеўстве і Маравіі маркграфства, а таксама ў княствах Верхняй Сілезіі, і пачалі аказваць значны ўплыў на гісторыю Цэнтральнай Еўропы.

1869 год — рускі хімік Дзмітрый Мендзялееў склаў табліцу сістэмы элементаў, заснаваную на іх атамнай вазе і хімічным падабенстве.

1938 год — нарадзіўся Барыслаў Мікалаевіч Брандукоў, расійскі і ўкраінскі акцёр, народны артыст Украіны. Здымаўся ў фільмах «Афоня», «Жаніцьба», «Вас чакае грамадзянка Ніканорава», «Гараж», «Восенні марафон» і іншых.

ЯНКА СІПАКОЎ:
 «Якую б даль пазнаць ні давалася, —
 А ўсё ж навуку пройдзеце адну:
 З драбнюткага зярнятка — усё калоссе,
 І толькі плуг уздыме цаліну».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (галоў.факс);
 адрэдакцыі — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэры — 311 17 16.
ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27,
 e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Афармленне і здымкі створаны з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адрэдагуе і публікуе адрэдаваныя ёй пisma. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
 (для зваротаў):
 zvarot@zviazda.by

e-mail: **info@zviazda.by**

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.681. Індэкс 63850. Зак. № 641.

Нумар напісаны ў 1930.

28 лютага 2023 года.